Vlaams Parlement

vergadering **C111 – BIN8**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 25 januari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Karin Brouwers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toekomst van de In&Uit-kantoren en de evaluatie van het toeristische onthaal
- 806 (2010-2011) 3

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het idee van stemmen en domiciliëren van studenten in hun studentenstad
- 939 (2010-2011)
Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het stemmen door studenten in hun studentenstad
- 984 (2010-2011) 7

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het niet respecteren van de verplichting om minstens tien gemeenteraden per jaar te houden
- 960 (2010-2011) 21

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de verschillende personeelsstatuten van personeelsleden van OCMW's en gemeenten
- 848 (2010-2011) 25

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de mogelijke aansluiting van Waalse lokale besturen bij de in Vlaanderen uitgewerkte tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden
- 972 (2010-2011) 30

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van mevrouw Karin Brouwers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de toekomst van de In&Uit-kantoren en de evaluatie van het toeristische onthaal
- 806 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Minister, collega's, in 2005 werd het concept In&Uit uitgevonden. Het traject In&Uit startte als een pilootproject in onder andere Brugge, Mechelen, Leuven, Oostende en Hasselt. De bedoeling was om een optimale dienstverlening te verstrekken inzake het vrijetijdsaanbod aan bezoekers en inwoners van een stad waar cultuur als een belangrijk toeristisch product beschouwd mag worden. Ik wil het geen bijproduct noemen, maar echt een belangrijk product. Naast het gewone toeristische onthaal kwam er cultuur bij via ticketing. De klassieke en internationaal bekende i voor informatie werd plots vervangen door In&Uit in die steden.

Dat moest allemaal worden geëvalueerd en daarbij is er toch wel wat verwarring ontstaan. In een eerste evaluatie klonken enkele conclusies nog als volgt. "De Nederlandstalige merknaam In&Uit is een bewuste en goede keuze. Het huidige logo wordt bewaard met het oog op de uitbouw van het merk. Om de herkenbaarheid te bevorderen, moet het mogelijk zijn een baseline toe te voegen." Als voorbeeld werd Tourist Information genoemd, in het Engels dan nog. "Toekomstige In&Uit-steden moeten zich houden aan de grafische en inhoudelijke richtlijnen van het logo. Na uitbreiding van het project met andere steden moet er een campagne komen ter bevordering van de naambekendheid. Het zou wenselijk zijn dat naast Toerisme ook Cultuur participeert."

Vervolgens is er een nota gekomen: professionalisering toeristisch onthaal, aanbevelingen en toekomstperspectieven op basis van de resultaten van de expertenwerkgroep 2005-2006. Daarin worden plots toch andere accenten gelegd. Daarin zegt men het volgende: "In&Uit-kantoren verkrijgen beter geen apart logo en schild meer en focussen in eerste instantie op bezoekers van buiten de eigen stad of regio. De werkgroep is van mening dat In&Uit de frontoffice is van een toeristische dienst met een sectoroverschrijdende ticketing." Dat stond op pagina 13 in de nota. Een beetje verder, op pagina 27, stond er: "Nieuwe In&Uit-kantoren verkrijgen een aangepast erkenningsschild maar geen apart logo of een aparte website." Op basis van die visienota wordt duidelijk dat In&Uit eigenlijk een toeristisch infokantoor is, waar voluit de kaart wordt getrokken van een toeristisch onthaal, met weliswaar de bijkomende mogelijkheid tot sectoroverschrijdende ticketing. Het gebruik van de naam In&Uit is in dit opzicht dan toch niet zo evident voor anderstalige toeristen. Dat bleek er ook wel uit.

In een standpuntbepaling van Toerisme Vlaanderen voor de deelnemers aan de reflectie-namiddag UiT en toerisme, die plaatsvond op 26 september 2008, stond het volgende over het proefproject In&Uit: "Dit onthaalconcept is uitgeprobeerd, maar wordt door Toerisme Vlaanderen niet langer ondersteund wegens onvoldoende succesvol vanuit toeristisch oogpunt." Verderop worden de criteria opgesomd die gerespecteerd moeten worden om nog door Toerisme Vlaanderen erkend en gesubsidieerd te worden, waaronder: "De 'branding' gebeurt door de groene i en onder de noemer toerisme. UiT is in dit geval een secundair label."

Ik heb de meest recente beleidsbrief Toerisme nagekeken, waarin u meldt dat Toerisme Vlaanderen de visienota voor het toeristisch onthaal zal bijstellen. Daarnaast zullen de eerste projecten worden uitgevoerd op basis van de resultaten van het onderzoek van de implementatie van de generieke 'Vlaanderen'-modules in de Vlaamse kunststeden en

Oostende. Ook zullen de resultaten van het tevredenheidsonderzoek 2009 worden aangewend om de kwaliteit van de toeristische infokantoren te verbeteren.

Zo beland ik bij mijn punt. Voor de toeristische infobalies van de In&Uit-steden zijn er door heel die evolutie toch wel wat vragen. Wat is het nu? Is het In&Uit of de i? De stad Leuven zal bijvoorbeeld opnieuw enkel nog de toeristische groene i gebruiken, op basis van de laatste uitlatingen daarover door Toerisme Vlaanderen op de reflectienamiddag van 2008. Ik hoor dat in Brugge de verwevenheid met cultuur veel groter zou zijn en dat dat allemaal niet zo eenvoudig ligt.

Minister, opdat u enige klaarheid kunt scheppen voor de In&Uit-steden wil ik u de volgende vragen stellen. Wat is het statuut van de nota Professionalisering toeristisch onthaal 2005-2006 en van de standpuntbepaling van Toerisme Vlaanderen van 2008? Zijn dat werkdocumenten of moeten de gemeenten die volgen? In het eerste document is er bijvoorbeeld nog sprake van mogelijke nieuwe In&Uit-kantoren, terwijl dit onhaalconcept in het tweede niet langer ondersteund wordt. Hebt u zich hierover al uitgesproken in een mededeling, omzendbrief of een richtlijn voor de betrokken proefprojecten? Blijkbaar is het voor hen niet zo duidelijk.

Minister, in welke proefprojecten wordt het In&Uit-logo op dit moment nog gebruikt? Bent u voorstander van het volledig verlaten van het In&Uit-concept, wat toch maar een proefproject was? Wordt de groene i weer veralgemeend ingevoerd in alle toeristische onthaalkantoren in Vlaanderen?

Wat houden de generieke ‘Vlaanderen’-modules precies in? Hoe en wanneer zullen die worden geïmplementeerd?

Welke elementen uit het tevredenheidsonderzoek 2009 zullen leiden tot voorstellen om de kwaliteit van de infokantoren verder te verbeteren? Hoe zullen de kwaliteitscriteria worden aanbevolen of zullen ze eerder worden afgedwongen?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: De i is inderdaad wel een zeer herkenbaar logo. In het algemeen zou het misschien zelfs goed zijn om een Europees logo te hebben dat alle infokantoren die met toerisme te maken hebben aanduidt. Aangezien er geen grenzen meer zijn in Europa, zou het goed zijn mocht er een zeer herkenbaar symbool zijn voor alle toeristische kantoren in Europa.

De heer Johan Verstreken: Is er al een evaluatie geweest van de In&Uit-winkels waarover mevrouw Brouwers het heeft? Het is niet altijd even duidelijk of het nu een infokantoor is of een VVV. Iedereen gebruikt wel een andere benaming. Dat is historisch gegroeid. In een vorige legislatuur werd er nogal ingezet op de In&Uit-winkels. Men wou ze in een eigentijds jasje steken. Was er een evaluatie? Zo ja, wat waren de conclusies en waarmee wordt in de toekomst rekening gehouden?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Er leven hierover enkele vragen omdat er gedurende een periode een proefproject is geweest. Mevrouw Brouwers, dit proefproject dateert al van 2004. Het werd opgezet door de toenmalige ministers van Cultuur en Toerisme. Het was de bedoeling om in die In&Uit-winkels een breed aanbod te geven van informatie, onthaal, ticketverkoop en zelfs van busticketverkoop. Men wilde dus een heel breed aanbod doen. Het proefproject bestond al toen ik minister werd. In mijn beleidsnota 2004-2009 heb ik gesteld dat ik dit proefproject zou laten evalueren.

Daarna kwam er de visienota ‘Professionalisering van het toeristisch onthaal’. Toerisme Vlaanderen maakte die nota in de vorige bestuursperiode. De nota werd mij bezorgd op 25 januari 2007 en werd geconcretiseerd in een onthaalactieplan op het niveau van Toerisme Vlaanderen en in actieplannen op regionaal niveau in samenwerking met de provinciale

toeristische organisaties. Die visienota is een werkdocument dat een kader aangeeft. Dat kader wordt niet vastgelegd in omzendbrieven of andere reglementaire bepalingen. Het is wel het toetsingskader dat Toerisme Vlaanderen hanteert met het oog op de subsidiëring voor de inrichting van een toeristisch kantoor. Wie subsidies wil krijgen van Toerisme Vlaanderen moet een aantal minimale normen halen.

Later kwam de evaluatie van het Uit-concept. Toerisme Vlaanderen kwam tot de conclusie dat het niet spoorde met de kerntaak van het toeristisch onthaal. Er werd vastgesteld dat in een aantal steden Uit evenzeer diende als de cultuurwinkel voor de stadsbewoners, voor de niet-toeristische cultuurzoeker, cultuurconsument en cultuurgebruiker. Dat leidde ertoe dat je in een en hetzelfde kantoor de twee functies had. Dat werkte volgens Toerisme Vlaanderen in het nadeel van het toeristisch onthaal, de kerntaak van Toerisme.

Ik heb nooit geloofd in dat logo. Mijnheer Vanden Bussche, u pleit voor een Europees logo. Ik pleit heel sterk voor het wereldwijd bekende logo: de fameuze i. In het logo van In&Uit zat ook een i, maar je moest heel veel goede wil hebben om hem te zien. De meeste mensen zagen dat niet. Tegelijkertijd vond ik toch ook dat in een modern toerismekantoor meer moet gebeuren dan alleen het onthaal. Zelf doen we dat ook in een toerismekantoor in het buitenland: informatie vragen over culturele evenementen en activiteiten, de mogelijkheid om een ticket te kopen voor het toneel, de opera, enzovoort. Ik vind dat aanbod wel verantwoord, zeker als het gaat om toerismekantoren die gericht zijn op de internationale toerist.

Onze evaluatie was negatief. Ik heb altijd gezegd dat ik het vormelijk geen goed idee vond om de i weg te laten. De i is een internationaal symbool waarop iedereen, waar hij ook is, zich oriënteert. Iedereen gaat ernaartoe voor een eerste contact. Dat is ook bij ons zo. Straks geef ik een evaluatie van de infokantoren.

Toerisme Vlaanderen zegt dat we met een dualiteit zitten. Het is in de feiten niet de taak van Toerisme Vlaanderen om kantoren te subsidiëren en in te richten die op een aantal plaatsen een dubbele functie hebben en die soms in hoofdzaak gericht zijn op het binnenstedelijke cliënteel dat geen toerist is maar dat daar komt om tickets te kopen. De mensen die daar aan de balie staan, moeten in de eerste plaats het product, de stad of de streek, verkopen en promotie maken voor de evenementen en dergelijke.

Hoewel het In&Uit-concept niet meer wordt gebruikt, is er een essentiële actualisering nodig. En dit om meerdere redenen: de inpasbaarheid in het strategisch belang van Toerisme Vlaanderen; de inpasbaarheid in het internationaal marketingplan; de moderne bezoeker die zowel fysiek als virtueel contact wil; het imago Vlaanderen en de toeristische groene i versterken en implementeren; een duidelijke rolverdeling tussen Toerisme Vlaanderen, de steden en de gemeenten.

Rekening houdend met dat alles heb ik aan Toerisme Vlaanderen gevraagd om een nieuwe visienota te maken. Deze zal eind februari 2011 worden bezorgd. Er waren nog maar een handvol In&Uit-kantoren. Toerisme Vlaanderen heeft daarover niet breed gecommuniceerd. Van dat handvol kantoren gebruikt enkel Brugge nog het In&Uit-concept en -logo, en dan nog maar voor één kantoor, dat aan het Concertgebouw waar je ook de balie hebt voor het Concertgebouw. Het is de enige stad die dit nog doet.

Leuven heeft heel recent officieel afstand genomen van het In&Uit-logo. Ik vind dat een goede zaak. De cultuurdienst is meteen ook verhuisd naar een andere locatie. Mechelen heeft twee verschillende diensten op één locatie: ‘Toerisme Mechelen’ en ‘Uit in Mechelen’. Oostende gebruikt in zijn communicatie ‘Toerisme Oostende’ met een eigen website onder de naam www.visitoostende.be. Hasselt heeft eveneens twee diensten op één locatie: ‘Toerisme Hasselt’ en ‘Uit in Hasselt’. Lier heeft een toeristische dienst en eigen website. In de toekomst wil de stad één grote onthaalsite met integratie van cultuur, maar ook met uitstraling en met bewegwijzering via de toeristische i.

In het kader van de nieuwe visie zal in elk geval de internationaal gebruikte en herkenbare groene i verder worden ontwikkeld en algemeen worden gebruikt. Dit is de beste manier voor de bekendmaking van de plaats waar het toeristisch onthaal zich bevindt.

De generieke 'Vlaanderen'-module kan het beste worden vergeleken met het concept van Toerisme Vlaanderen in het kantoor aan de Grasmarkt. Ik heb trouwens begrepen dat deze commissie op 9 februari op bezoek gaat bij Toerisme Vlaanderen. U zult er kunnen zien wat de generieke 'Vlaanderen'-module inhoudt. Het gaat om toeristische info, zowel digitaal als op papier. Het gaat ook om herkenbaarheid en beleving. Er zijn ook verschillende media. U zult dit zien onder de vorm van letters: "Visit Flanders". Al die letters zijn modules en staan voor een interactieve beleving die doorverwijst naar andere steden. Het is een modern concept. In de huidige visie werd eraan gedacht om deze fysieke module te plaatsen in elk infokantoor. De internationale toerist zal via deze module gestimuleerd worden om ook andere steden in Vlaanderen te bezoeken. Elke stad krijgt daardoor een doorverwijsfunctie. Het is belangrijk dat onze steden elkaars conculega's zijn in plaats van concurrenten.

Ik moet hieraan toevoegen dat de module slechts één van drie pilaren is met betrekking tot het toeristisch onthaal. Even belangrijk zijn de aandacht voor ondersteunend materiaal zoals databanken en promotiemateriaal, en de kwaliteit van de dienstverlening aan de balie.

De kwaliteit van de dienstverlening is ook een van de elementen uit het tevredenheids-onderzoek 2009. Het is nu nog te vroeg om de kwaliteitscriteria te bepalen, want die zullen gebaseerd zijn op de resultaten van het onderzoek.

In het algemeen blijkt dat de tevredenheid over de infokantoren positief, zelfs zeer positief was. De bezoekers zijn over het algemeen zeer tevreden: in Brussel 62 procent, in de kunststeden 56 procent en in de regio's 80 procent.

In de periode van 26 oktober 2009 tot 10 januari 2010 zijn veel infokantoren, vooral de kleinere, gesloten en dan zijn er dus veel minder bezoekers.

De regionale infokantoren worden door 67 procent landgenoten bezocht, in de kunststeden ligt dat op 40 procent landgenoten en in Brussel op 30 procent.

Brussel en de kunststeden boeken meer overnachtingen terwijl de regio's ook een groot aantal dagtoeristen aantrekken. De verblijfsduur in Brussel is gemiddeld drie dagen en in de overige kunststeden en de regio's gemiddeld vier dagen.

35 procent van de bezoekers in Brussel vraagt info over een andere stad. Het grootste deel van de bezoekers, 94 procent in Brussel en 81 procent in de kunststeden, vraagt rechtstreeks info via een baliemedewerker. Hieruit blijkt dat er ook in het digitale tijdperk met de grote interactiviteit, waarvan veel mensen gebruikmaken, toch nood is aan een infobalie. Ik herken mezelf daar ook in en ik veronderstel de meesten van u ook. Men verzamelt informatie via het scherm maar uiteindelijk probeert men toch een babbel te doen met de mensen aan de balie om iets meer te weten te komen over de stad, om een tip te krijgen, om te vernemen of er nog kaarten zijn voor een evenement en zo meer. De cijfers zijn indrukwekkend: in Brussel 94 procent, in de kunststeden 81 procent. Dat betekent dat de overgrote meerderheid nog steeds persoonlijk contact wenst.

De grote helft van die mensen kiest voor een combinatie van persoonlijk onthaal en het digitale contact of de selfservice. In Brussel is dat 51 procent, in de overige kunststeden 58 procent en in de regio's 44 procent.

Het tevredenheidsonderzoek zal toelaten om een aantal nieuwe criteria te bepalen. Ik stel vast dat het concept In&Uit een proefproject was. Het is nooit helemaal doorgebroken. Het is gestart in een aantal steden en gemeenten, maar het is op een aantal plaatsen een stille dood gestorven. Er waren vormelijke bezwaren. De herkenbaarheid, de i, verdween. Inhoudelijk was de evaluatie van Toerisme Vlaanderen minder positief. Het concept wordt verlaten en in de plaats ervan komt er eind februari een nieuwe visienota.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. We kijken samen met u uit naar de nieuwe visienota van Toerisme Vlaanderen, die we binnen een goede maand mogen verwachten. Ik ben heel tevreden dat u heel duidelijk afstand neemt van het toch wel mislukte In&Uit-concept. Minstens vormelijk was de evaluatie negatief. Dat schept duidelijkheid voor de betrokken gemeenten. Als ik het goed heb begrepen, is er alleen in Brugge nog een ietwat dubieuze situatie, maar dat zal men daar samen met uw diensten wel verder uitklaren. Ik sta er ook volledig achter om in Vlaanderen de groene i, die u zo mooi hebt gepresenteerd, overal, in elk kantoor, te gebruiken, want dan is het duidelijk voor de mensen die ons land bezoeken. *(Opmerkingen*)

Het klopt, het is een witte i op een groene achtergrond, geen groene i.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik was me er niet van bewust dat de i een internationale erkenning heeft. Dat is uiteraard nog beter dan een Europese erkenning. Ligt die erkenning vast in een protocol? Of is het een gebruik?

Minister Geert Bourgeois: Ik weet het niet, ik heb dat nog nooit gevraagd. Het kan organisch gegroeid zijn, ik moet het nagaan. Misschien is het een afspraak van de World Tourism Organization.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Het zou dus de bedoeling zijn dat de i als logo verplicht wordt voor alle toeristisch erkende kantoren?

Minister Geert Bourgeois: Ik vind dat we het moeten opleggen. Ik heb ook aan Toerisme Vlaanderen gezegd dat het niet anders kan doen, dat het zich moet inschakelen in het internationale gegeven. Het logo biedt het meeste gebruikscomfort, de meeste herkenbaarheid. Het is logisch dat al wie een toeristisch kantoor heeft, één herkenbaar logo gebruikt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, en tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het idee van stemmen en domiciliëren van studenten in hun studentenstad
- 939 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het stemmen door studenten in hun studentenstad
- 984 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, recent hebben we in de media van de plannen of voorstellen gehoord van de Leuvense en de Gentse burgemeester. Zij willen dat studenten voortaan ook kunnen stemmen in de stad waar ze studeren en dat ze zich daar ook kunnen domiciliëren. Ook eerder al werd dit voorstel vanuit diverse hoeken gesuggereerd.

Minister, mijn vragen zijn heel concreet. Hoe evalueert u het idee van de Leuvense en Gentse burgemeesters in verband met het stemmen en domiciliëren van studenten in hun

studentenstad? Wilt u stappen ondernemen om een vernieuwde regeling haalbaar te maken met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012? Het koppelen van het stemrecht aan de inschrijving zou verregaande gevolgen hebben, bijvoorbeeld voor de kinderbijslag en de studiebeurs. Is in dezen het Nederlandse voorbeeld u bekend, waar er naar verluidt een uitgebalanceerd systeem in werking is om tegemoet te komen aan die bekommernissen?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, collega's, op voorzet van burgemeesters Louis Tobback en Daniël Termont van de studentensteden Leuven en Gent, kwam de discussie over het laten stemmen van studenten in de stad waar ze op kot zitten, opnieuw in de aandacht. Op zich is het idee niet nieuw. Open Vld is zelf steeds voorstander geweest van het studentenstemrecht, om de studenten zo meer inspraak te geven in het bestuur van de stad waar ze meer dan tien maanden per jaar verblijven.

In het huidige debat worden echter twee discussies onterecht met elkaar vermengd. Enerzijds is er de politieke participatie van studenten in de stad waar ze feitelijk verblijven tijdens hun studies, anderzijds is er de compensatie voor de kosten die ze meebrengen voor diezelfde stad. De enige manier om deze twee vliegen in één klap te slaan, is de mogelijkheid creëren, of eerder, het gemakkelijker maken dat studenten zich domiciliëren in hun studentenstad. Dit veroorzaakt echter meteen al tal van problemen op andere domeinen zoals het fiscaal ten laste zijn van de ouders, het kindergeld en de studiebeurzen, maar ook bij de steden zelf, aangezien er zo een recht op leefloon wordt gecreëerd.

Waarschijnlijk is het dus beter om de politieke representatie van studenten in hun studentenstad op een andere manier te regelen. De aangehaalde probleempunten behoren bovendien grotendeels tot de bevoegdheden van de federale overheid. Vlaanderen is echter wel bevoegd voor de organisatie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen. Bij een deel van de studenten leeft de vraag naar politieke participatie in de stad waar ze studeren, heel duidelijk. Er lijkt ook een steeds breder maatschappelijk draagvlak te ontstaan om hier een antwoord op te bieden.

Minister, graag had ik dan ook antwoord gekregen op volgende vragen. Zijn er plannen om in aanloop naar de gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 2012 mogelijkheden te creëren voor studenten om te stemmen in de stad waar ze studeren, ook als ze daar niet gedomicilieerd zijn? Wat zijn de mogelijke grote gevolgen van een dergelijke ontkoppeling van domicilie en stemrecht? Zijn er andere mogelijkheden om de inspraak van studenten in het bestuur van hun studentenstad te verzekeren? Welke compensatiemechanismen bestaan er op dit moment voor bijkomende kosten veroorzaakt door de aanwezigheid van bepaalde groepen niet-inwoners, en van studenten in het bijzonder?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, een aantal politici nemen blijkbaar elke gelegenheid te baat om door de regionale of nationale media opgemerkt te worden. Nieuwjaarsrecepties worden door een aantal politici aangegrepen om bepaalde uitspraken te doen die al dan niet politiek gedragen worden. Het debat over de studenten moeten we wellicht eens voeren, maar dan in een breder kader, vandaag zijn er nog te veel onzekerheden.

De burgemeester van Leuven is een gewezen minister van Binnenlandse Zaken, en die was toen nog bevoegd voor de organisatie van de verkiezingen. Tien, vijftien jaar geleden was dit immers nog geen regionale materie. De heer Tobback weet heel goed hoe de wetgeving in elkaar zit. Zijn uitval heeft misschien te maken met zijn leeftijd of met voortschrijdend inzicht, of misschien wou hij gewoon wat aandacht.

In België is er nog altijd stemplicht en is er ook de geheimhouding van de stemming. Als het domicilie wordt losgekoppeld van de plaats waar effectief wordt gestemd, kan dat problemen veroorzaken in verband met het geheimhouden van de stemming. Het grootste probleem is echter dat wanneer de studenten zich effectief domiciliëren in een studentenstad, ze het recht hebben om daar te stemmen, maar dan zullen dezelfde politici die nu de oproep lanceerden, de eersten zijn op de barricaden te gaan staan omdat ze door Vlaanderen of de federale overheid gecompenseerd willen worden. De betrokken studenten zullen immers hun kinderbijslag verliezen, evenals de fiscale aftrekbaarheid. Bovendien – de heer De Meulemeester heeft er al op gewezen – zullen ze regelrecht naar het OCMW stappen. Dat gebeurt nu trouwens al: er zijn al studenten die zich domiciliëren in een studentenstad en daar het leefloon ontvangen. De burgemeester van Gent en de burgemeester van Leuven zullen dan de eersten zijn om meer middelen te vragen. Dat is misschien de achterliggende reden.

Vergeten we niet, beste vrienden, dat de aanleiding voor het voorstel van de heer Tobback was dat zijn stad explosief groeit in de studententijden. 8 procent van de middelen van het Gemeentefonds – waar u voor of tegen kunt zijn – wordt verdeeld op basis van het aantal studenten. Het gaat dan over scholieren. Leuven is een grote studentenstad. Gent is een grote studentenstad. Naast de voorafnames die deze steden doen, krijgen ze ook een grote hap van die 8 procent. 8 procent van 2 miljard euro is 160 miljoen euro, specifiek voor financiering van de steden en gemeenten die scholieren op hun grondgebied hebben.

Het is te vroeg om nu concreet te zeggen dat we voor of tegen zijn. Er zijn een aantal positieve aspecten aan verbonden, maar ook een aantal negatieve. We moeten dit debat zeker kunnen voeren, maar in een bredere context en niet met het eerstkomende reparatiedecreet van het Gemeentefonds. Er zal veel denk- en studiewerk aan te pas komen. We moeten absoluut vermijden dat we het kind met het badwater weggooien en dat die steden binnen afzienbare tijd meer middelen eisen van Vlaanderen om de vele leefloners te betalen. We moeten met deze commissie eens nadenken over de mogelijkheden. Deze taak is in de eerste plaats weggelegd voor de minister en zijn administratie, als parlement hebben we de wijsheid niet in pacht. We moeten eerst de wettelijke mogelijkheden nagaan, alles op een rijtje zetten en dan binnen deze commissie overleg plegen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, het lijkt sympathiek en het klinkt ook logisch dat studenten die tien maanden ergens verblijven, leven en studeren, ook politiek zouden mogen participeren. Het is echter niet sympathiek noch logisch. Het is bij ons nu eenmaal zo dat men stemt waar men woont en dat men woont waar men gedomicilieerd is.

Als men van die regel afwijkt en men het feit dat men tien maanden ergens woont – maar laten we wel wezen, het gaat eigenlijk maar om vijf dagen per week – als criterium neemt om ergens te kunnen gaan stemmen, dan is het hek van de dam – en ik heb het trouwens niet over domiciliëren, want dat kan altijd, nu ook al.

Men zou dan dezelfde redenering kunnen opbouwen voor degenen die een tweede verblijf hebben, om fiscale redenen, en daar het hele jaar wonen en worden opgeroepen om te gaan stemmen in de gemeente waar ze gedomicilieerd zijn. Ook die groep zou kunnen zeggen dat ze zich de grootste tijd van het jaar, namelijk twaalf maanden, in een andere gemeente bevindt dan waar ze gedomicilieerd is. Hoe zullen we dat dan doen?

Er is nog een element. Alle pendelaars die in Brussel komen werken, spenderen waarschijnlijk ook de meeste tijd op hun werk en niet in hun gemeente zelf. Ik weet dat die vergelijking een beetje mank loopt, maar ik wil maar zeggen dat afstappen van het criterium domicilie ertoe kan leiden dat talloze groepen mensen komen vragen om elders te stemmen omdat ze op die plek de meeste tijd van het jaar doorbrengen.

Het voorstel lijkt in eerste instantie misschien een beetje sympathiek, maar ik zie er geen praktische oplossing voor en ook geen principiële oplossing. Als men dan toch de

studentenpopulatie bij het bestuur van de stad wil betrekken, en dat lijkt me niet meer dan logisch, dan denk ik dat er andere mogelijkheden zijn, zonder zich te storten in dit avontuur. Ik begrijp ook niet dat dit van de burgemeester van Leuven komt, die normaal gezien toch een zeer logisch, praktisch en pragmatisch denkende mens is.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Inderdaad, wat de burgemeesters van de twee studentensteden hebben gelanceerd, roept wel wat vragen op, ook praktische. Ik wil me in die zin aansluiten bij de vraagstellers.

Ik wil ook wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gemeenten van herkomst. Het kan leiden tot een serieuze afname van de politieke invloed daar. We weten allemaal dat veel jongeren nog zeer sterk betrokken zijn bij het sociale weefsel in hun gemeente van herkomst. Het zou dan betekenen dat zij daar geen verdere politieke betekenis meer hebben. De student zal de keuze hebben om te stemmen in de gemeente van herkomst, waar hij al dan niet een sterke binding met het sociale weefsel heeft. Dan stelt zich de vraag naar de gelijke behandeling van andere burgers die de keuze niet hebben.

Ik stel me ook de vraag wat dit zal betekenen voor de gemeenten van oorsprong, die daardoor minder kiezers zullen hebben. Welke gevolgen zal dit hebben bij het Gemeentefonds, de verkiezingen en dergelijke?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Het is inderdaad een moeilijk probleem. De heer Van Hauthem heeft verwezen naar de tweedeverblijvers aan de kust. Dan zou je in die redenering moeten meestappen en die mensen laten kiezen waar ze hun domiciliëring nemen. Nu is dat niet zo. De mensen moeten zich domiciliëren waar zij in hoofdzaak hun maatschappelijke en sociale verplichtingen uitoefenen.

Men gaat ervan uit dat de studenten tien maanden verblijven in de studentenstad, maar is dat zo? Mijn kinderen zitten grotendeels thuis te blokken en als ze er dan door zijn in eerste zit, mag je zeggen dat ze het merendeel van het jaar in onze gemeente verblijven.

Het is blijkbaar een doorn in het oog van de heer Tobback dat de kust 1 procent extra krijgt omdat wij die tweedeverblijvers hebben. Hij wil dat ook voor zijn studenten, maar als ik goed ingelicht ben, krijgt hij al 4 procent extra van het Gemeentefonds. Altijd hetzelfde refreintje tegen de kust werkt op de duur op het systeem.

De studenten die vinden dat zij daar in hoofdzaak wonen en die de banden met thuis willen doorknippen, kunnen hun domicilie nemen op hun kot. Dat is nu al mogelijk.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik was van plan om iets te zeggen over het stemmen in de studentenstad en niet over hoe we de burgemeester van Leuven een keer in zijn hemd kunnen zetten. Ik denk dat de heer Van Hauthem de nagel op de kop slaat wanneer hij zegt dat burgemeester Tobback uitblinkt in zijn logisch denken en handelen. (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

Ik merk dat er hier steeds vertrokken wordt vanuit de problemen. Ik heb bezwaren gehoord. Maar dit voorstel moet worden gezien als een pleidooi om studenten meer inspraak en verantwoordelijkheid te geven en ze meer te betrekken bij het beleid. Studenten zijn dit voorstel ook niet ongenegen, merk ik, minister. Ik verwijs naar de Leuvense studentenraad en de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS). Zij zijn in eerste instantie ook voorstander van dit voorstel of hebben er wel oren naar.

Ongetwijfeld heeft dit voorstel naast voordelen ook nadelen. We stellen vast dat jonge mensen in een studentenstad nu enkel volwaardig deel uitmaken van het sociaal-culturele leven, maar dat ze totaal geen deel mogen uitmaken van het politieke leven. De heer Van

Hauthem heeft verwezen naar andere manieren om inspraak en overleg te krijgen, maar het gaat er net om dat het bestuur mee kiezen een stukje verder gaat. Dan kies je ook met wie je gaat overleggen. Dat is nu niet het geval.

Heren Vanden Bussche en Verfaillie, ik merk dat er in de Westhoek een zekere schrik bestaat voor een braindrain, het wegtrekken van hoger opgeleiden dus. *(Rumoer)*

Ik heb dat wel gelezen. Ik begrijp uw bekommernis. Rustig.

Een ander punt, waar de heer Vanden Bussche ook naar verwezen heeft, is de duurzaamheid van de betrokkenheid. Uit de praktijk blijkt dat een zeker aantal studenten de eerste jaren niet op kot zit, daarna wel op kot gaat, maar in de laatste jaren dan weer naar het buitenland trekt. Wat is dus de duurzaamheid van de betrokkenheid bij die studentenstad? Ze werken eerder een flexibel traject af.

Ik vind het goed dat het debat geopend is. Het moet worden gevoerd. Minister, is er al overlegd met de twee burgemeesters om het voorstel te toetsen op zijn haalbaarheid en om alles uit te diepen of is dat overleg al gepland? 14 oktober 2012 lijkt me zeer optimistisch en niet realistisch als datum om dit te implementeren. Ik wil suggereren om dit debat verder te voeren, zeker niet overhaast, maar goed doordacht.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Ik wil als Leuvenaar nog iets toevoegen aan dit hoogst interessante debat. Er zijn uiteraard juridische en praktische aspecten. Ze zijn hier al aan bod geweest. Wat gebeurt er met het kindergeld voor de ouders? Moet de studentenstad dan leeflonen ophoesten? De studenten hebben daar vaak recht op omdat ze geen inkomen hebben. Die zaken moeten we zeker meenemen voor we met het eigenlijke idee verder gaan.

Studentenkoten hebben toch niet dezelfde kwaliteit als een permanent verblijf. Daarom vind ik domiciliëren daar problematisch. We zijn verplicht om mensen in te schrijven, zelfs al wonen ze bij wijze van spreken in een kartonnen doos. Dat is nu eenmaal de federale wetgeving. Het is zo dat je iemand moet inschrijven, zelfs op een plaats die niet helemaal geschikt is. *(Opmerkingen van de heer Peter Reekmans en mevrouw Patricia De Waele)*

U begrijpt mij verkeerd. Dat wil ik rechtzetten. We zijn federaal verplicht om iemand in te schrijven, zelfs al woont die in een kartonnen doos. Dat geeft heel wat problemen. Er zijn mensen die geen student zijn die in erbarmelijke koten wonen, al zijn die in orde met de codex. Heel veel koten worden niet gecontroleerd. Dat is al een probleem op zich. Permanent wonen in studentenkoten moeten we zeker vermijden, maar dat punt hoort hier niet echt thuis. In principe domiciliëren we geen mensen op studentenkoten, maar we merken dat we niet anders kunnen door de federale wetgeving. Als iemand dat komt vragen, moet je die persoon daar domiciliëren. Er is inderdaad een codex, maar dat betekent niet dat alle koten in orde zijn. Ik wil met u eens de rondgang doen. Maar ik doe mijn tijd op aan dingen die er maar zijdelings mee te maken hebben.

Er wordt gezegd dat de studenten er voorstander van zouden zijn. Ik wil morgen wel eens een referendum doen in Leuven om te zien of onze bevolking er wel achter staat. Daar twijfel ik ten zeerste aan. De studenten zijn een zegen voor de stad, maar soms ook een beetje een kleine vloek. U moet maar eens met een gewone Leuvenaar praten over problemen van overlast. De bijkomende kosten voor een studentenstad hebben ook vaak daarmee te maken.

Ik denk dat de gewone inwoners van de studentensteden er niet altijd blij mee zouden zijn dat hun stem relatief gezien in belang zou dalen omdat er een groot aantal kiezers bij komt. Er zijn meer dan 60.000 kiezers in Leuven. Stel dat die meer dan 30.000 studenten plots allemaal in Leuven zouden stemmen, dan komt er de helft bij! Dat geeft minder gewicht aan de eigen bevolking. Daarover is nog niet gesproken en dat vind ik minstens even belangrijk. Ik ben nog niet zo zeker dat de gewone inwoners van die steden daarop zitten te wachten. Verder laat ik het debat open. Alles moet eens grondig worden onderzocht.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw Brouwers, ik vind wel dat u niet mag veralgemenen. Nu komt het zo over alsof de studentenpopulatie een bedreiging vormt door wangedrag en overlast. Wij hebben in Antwerpen ook een zeer grote studentenpopulatie. (*Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie*)

Maar, mijnheer Verfaillie, u mag zo dadelijk nog antwoorden. Ik mag mijn mening hier ventileren. Anders hoef ik geen voorzitter te zijn. Ik trek geen conclusies. Ik zal mijn zin opnieuw beginnen: ik wil hier heel graag een eigen beschouwing geven namens de Open Vld-fractie. Ik vind de manier waarop er door uw fractie over de studentenpopulatie wordt gesproken, kort door de bocht. Bij ons is dat een meerwaarde voor de stad. Ik verzet me in de gemeenteraad ook tegen individuen die doen alsof dat een kankerplek is en alsof studenten de facto voor overlast zorgen.

Als Open Vld staan wij uiteraard te springen voor initiatieven als referenda. Als er een voorstel is om in Leuven een referendum te organiseren, kan ik dat als lid van Open Vld enkel toejuichen. Dit was voor alle duidelijkheid een Open Vld-beschouwing en op generlei wijze een poging tot conclusie vanuit de commissie.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, collega's, mijn verontschuldigingen voor wat ik gemist heb. Ik heb de vraag wel gelezen, maar ik kom nu van een andere commissie.

Het debat is niet nieuw. Het komt elke legislatuur eens terug. Dat is interessant. De vraag is niet enkel of het wenselijk is, maar ook of het praktisch haalbaar is. Het ging daarnet over inschrijven in de gemeente. Wat betekent dat? Voor welke duur is dat? Zijn studenten in het weekend niet liever thuis dan op kot? Waar mogen ze dan stemmen? Wat als ze een kot hebben in Leuven maar studeren in Brussel? Wat als het een Erasmusstudent is die in de periode van de verkiezingen in Spanje verblijft? Geldt het enkel in de blokperiode? Er zijn heel veel praktische bezwaren die welke discussie dan ook bemoeilijken.

Mijn verontschuldigingen als ik in herhaling val, maar deze thematiek geldt niet enkel voor studenten, collega's. Er zijn ook heel wat Vlamingen met een tweede verblijf. *(Opmerkingen)*

Je kunt de discussie niet enkel voeren voor studenten. Ik geef nog een inhoudelijk argument waarom we in eerste instantie zeggen 'liever niet'.

Ook de binding met de plek waar je woont, waar je bijvoorbeeld ook in de Chiro bent, of bij de KSA, waar je met andere mensen in de voetbalclub gaat sjotten, is een belangrijke factor voor je betrokkenheid bij politiek en democratie. We mogen geen louter consumptieve democratie creëren. De plek waar je op dat moment toevallig bent, legitimeert je om te stemmen. Het zou kunnen dat dat duurzamer is. Dan kan er zeker over gepraat worden. Ik schuif het duurzame verblijf als criterium naar voren. Wij mogen van de democratie geen duiventil maken.

De voorzitter: Minister, ik denk te mogen besluiten dat er nog zeer grote verdeeldheid heerst, niet enkel bij de oppositie maar ook bij de meerderheid. Ik kijk dus met zeer veel aandacht uit naar uw antwoord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, ik ben blij dat u uitkijkt naar mijn antwoord. Ik hoop dat dat iedere keer het geval is.

Ik kan me indenken dat dit debatje wat meer belangstelling wekt dan een aantal andere. Het is al gezegd: de zaak van het studentenstemrecht is een klein monstertje van Loch Ness. Het komt geregeld naar boven. Ik heb hier een artikel bij van het jaar 2000 waaruit ik straks zal citeren. Er worden telkens argumenten ontwikkeld. Vooral uit het feit dat die mensen daar een groot deel van hun tijd doorbrengen, wordt afgeleid dat het misschien goed zou zijn dat ze daar politieke rechten zouden kunnen uitoefenen.

Collega's, de huidige kieswetgeving bepaalt dat de gemeente waar je in het bevolkingsregister bent ingeschreven, de plaats bepaalt waar je je actief maar ook je passief kiesrecht uitoefent. De vaststelling van de kiezerslijsten gebeurt op 1 augustus voorafgaand aan de datum van de lokale en provinciale verkiezingen. Deze keer is het zelfs vroeger gebeurd. Niets belet op dit ogenblik de studenten om te stemmen in de stad waar zij studeren op voorwaarde dat zij daar zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters.

De inschrijving van de student in de bevolkingsregisters van de studentenstad heeft grote gevolgen voor de student, de ouders, de stad zelf en de verhuurder. Voor de student en de ouders op het vlak van kinderbijslag, het fiscaal regime. De studentenstad vreest voor het recht op leefloon, in dit geval een stijging van het aantal leefloners en de verdelingscriteria van het Gemeentefonds. Ik kom straks terug op dit punt, dat overigens door de heer Tobback werd aangehaald op het moment dat hij deze discussie heeft geopend. Ten slotte zijn er eventueel ook implicaties voor de verhuurder. Bij een permanente inschrijving kun je in een ander regime van verhuring komen; je kunt onder de huurwetgeving komen in plaats van onder de specifieke regelgeving voor het verhuren van studentenkoten.

Theoretisch bestaat de mogelijkheid om studenten die dat wensen in een aanvullend register in te schrijven. Deze suggestie wordt hier gedaan. Men maakt een onderscheid tussen het bevolkingsregister en een aanvullend kiesregister dat wordt losgekoppeld van het bevolkingsregister. Dat betekent natuurlijk dat je wordt geschrapt uit het kiesregister van de gemeente waar je in het bevolkingsregisters staat. Ook dat heeft implicaties waarop ik straks terugkom, mede met het oog op het verdelen van het aantal zetels. Het is een zeer complexe aangelegenheid.

Ik ben op dit ogenblik absoluut niet overtuigd van het voorstel. Ik zie heel veel problemen en ook een aantal bijkomende vragen.

Er is de assumptie dat de studenten die het grootste deel van hun tijd doorbrengen in de studentenstad de grootste betrokkenheid hebben bij het leven in die stad. Ik weet niet of dat zo is. Als ik zelf terugkijk op mijn studententijd, kan ik stellen dat ik mij in al mijn studentenjaren heel weinig betrokken heb gevoeld bij het sociale, maatschappelijke en politieke leven van de stad waar ik studeerde. De heer Vanden Bussche bevestigt dat dit met jonge studenten ook zo is. Ik was wel betrokken bij een bepaald soort verenigingsleven in die stad. Dat was dan mijn verenigingsleven, het studentenleven.

Ik zie dat veel studenten in hun thuisgemeente wel nog betrokken blijven bij het maatschappelijke leven en dat ze daar veel meer de politieke situatie volgen dan in de studentenstad. Je mag minstens heel grote vraagtekens zetten bij de betrokkenheid en participatie. Uit eigen ervaring kan ik bevestigen dat veel jonge mensen betrokken zijn bij hun thuisgemeente.

'De' student bestaat niet. Er zijn heel veel spoorstudenten, die elke dag over en weer gaan. Volgens de Gentse burgemeester zijn 35.000 van de 65.000 studenten in zijn stad spoorstudenten. 'De' student is dus niet altijd kotstudent. Studenten doorlopen ook steeds minder een statisch traject. Je hebt er die binnen Vlaanderen veranderen van universiteit. Je hebt er die een jaar op kot gaan en dan spoorstudent worden, of omgekeerd. Dan zijn er de Erasmussystemen waarbij studenten een periode in het buitenland verblijven. Zij blijven dus niet drie, vier, vijf jaar continu in een stad. Steeds meer studenten doen minstens één semester in het buitenland. Het is zeer zelden zo dat een student zes jaar aan een stuk in een studentenstad verblijft. Laat staan dat die zes jaar zouden samenvallen met een gemeentelijke bestuursperiode waardoor die studenten zouden kunnen zien en volgen wat er met hun stem gebeurt in die bestuursperiode.

Er is ook het punt van de belastingen. Ik weet dat de meeste studenten geen belastingen betalen. Maar je kunt op het ogenblik dat je je stem uitbrengt en mee beslist over het leven in een stad waar ook je ouders of familieleden of eigenaars van huizen niet bij betrokken zijn,

een andere instelling ontwikkelen ten aanzien van bijvoorbeeld de fiscale politiek van die stad waarmee je voor het overige geen banden hebt op het fiscale vlak.

Het aantal gemeenteraadsleden is tot nu toe bepaald door het aantal inwoners. Zo staat het in het decreet. Dat ligt nu al vast. Maar dan heb je een probleem. Stel dat je een massale inschrijving hebt van 20.000 mensen meer. Ga je dan het decreet aanpassen? Het is de decreetgever die bepaalt wat het aantal verkozenen is. Ga je dat laten fluctueren? Je moet daarover nadenken. Ofwel zit je plots met een veel dunnere spoeling. Als je die mensen laat meestemmen, maar ze tellen niet mee voor het aantal gemeenteraadsleden, dan heb je plots veel minder effect met je stem dan in een vergelijkbare stad met een vergelijkbaar aantal inwoners.

Het is zeer complex. Daarom wil ik u niet onthouden wat burgemeester Tobback daarover in 2000 heeft gezegd in Campuskrant, naar aanleiding van een voorstel dat toen werd ingediend. Hij is consequent gebleven. Toen zei hij ook: “Ik ben geen principieel tegenstander van het studentenstemrecht.” Nu heb ik de indruk dat hij voorstander is. Hoewel, de mensen die aanwezig waren bij zijn toespraak, hebben begrepen dat hij ook zeer grote praktische bezwaren heeft opgeroepen. In 2000 zei hij verder: “Ik ben principieel geen tegenstander van studentenstemrecht. Maar dat ligt wettelijk wel bijzonder moeilijk. Een snel wetsvoorstel zoals dat van Van Quikendinges” – ik citeer, collega’s – “zie ik niet zo zitten. Je zou een hele reeks ingrijpende wijzigingen moeten doorvoeren om de studenten in Leuven te kunnen laten stemmen. ‘No representation without taxation’, dat is een principe dat bijvoorbeeld al voor de nodige problemen zorgt. Studenten zijn ten laste van hun ouders. Ze betalen geen belastingen, en toch zouden ze mee gaan beslissen hoe het met de Leuvense financiën moet? Dat krijg ik niet verkocht. In dat wetsvoorstel staat bijvoorbeeld nog dat ‘de koning’, concreet: de minister van Binnenlandse Zaken en dus de uitvoerende macht, bepaalt wie mag stemmen. Daarmee doorbreek je het principe dat het de wetgevende macht is die dat bepaalt. En wat doe je met studenten die wel ingeschreven zijn, maar die na twee weken afhaken? Moet je die een half jaar later nog naar de stembus roepen? Bovendien ben ik er ook niet zo van overtuigd dat de meeste studenten wel in Leuven willen stemmen. Het studentenstemrecht zou ook leiden tot een vertekening van de electorale piramide. Leuven zou plots een injectie krijgen van 35.000 jongeren. Dat geeft een ingrijpende verschuiving in de politieke aandachtspunten, en ik geloof niet dat de Leuvense burger daar op dit ogenblik heel warm voor loopt.”

Louis Tobback heeft daar toen dus een aantal politieke kanttekeningen bij geplaatst, die voor een deel ook de mijne zijn.

Collega’s, een volgend punt is het passief kiesrecht. Nu is dat niet gesplitst. Waar je mag stemmen, kun je ook verkozen worden. Dat hangt nu samen aan elkaar. Als het actief kiesrecht impliceert dat je daar mag kandideren, zul je voor grote problemen komen te staan. Er zijn weinig studenten die exact die periode van zes jaar in die stad verblijven. Stel dat je een studentenlijst hebt, dan riskeer je met het beperkte aantal opvolgers dat het al na twee of drie jaar is uitgeput. Tenzij je dat gaat splitsen, dat je zegt dat je mag stemmen in een stad en dat je verkozen kunt worden in een andere stad. Maar niemand zal zo’n gek voorstel doen. Het is logisch dat wie mag stemmen, ook verkozen kan worden en dat je dat niet mag splitsen. Ik zie geen argumenten om het passief en het actief kiesrecht uit elkaar te halen.

Het effectieve uitoefenen van het mandaat is tot nu toe gekoppeld aan het ingeschreven zijn in de bevolkingsregisters. En dat zou je dan eventueel loslaten. Dat is de toets die men doet. Iemand die verhuist en die dus niet meer in het bevolkingsregister is ingeschreven, verliest zijn mandaat in een gemeenteraad. Als je zegt dat het gaat om het ingeschreven zijn in het kiesregister, wordt dat bijzonder moeilijk om te controleren. Zo kun je tot situaties komen waarbij twee of drie mensen in de gemeenteraad van een gemeente zitten en daar niet wonen. Dat is een bijkomend probleem. En dan heb ik het nog niet over de vraag wat je met de andere verkiezingen doet. Ik neem aan dat je voor de provinciale verkiezingen hetzelfde zou

doen. Maar wat met de deelstatelijke verkiezingen en de verkiezingen voor de federale Kamer? Voor de Senaat en voor Europa zou het minder een probleem zijn.

Het is evident dat er heel wat administratieve problemen zouden zijn. Er zou eventueel een apart kiesregister moeten zijn, dat dan op de een of andere manier zou moeten worden bijgehouden. Dat zou de steden en gemeenten voor grote problemen kunnen plaatsen.

Collega's, als zoiets zou worden geregeld, moet je dat volgens mijn overtuiging niet regelen in de kieswetgeving. Je moet dat doen door een inschrijvingsrecht of -plicht in de bevolkingsregisters van de studentenstad. Dan zit je bij de federale bevoegdheid, niet meer bij onze Vlaamse bevoegdheid. En dit dan nog los van het feit dat dergelijke inschrijvingen zware gevolgen hebben op het vlak van kinderbijslagen, studietoelagen, leeflonen en dergelijke meer.

Je kunt dit in elk geval niet inschrijven in onze decreetgeving voor de volgende verkiezingen. De heer Tobback heeft daarvoor ook gewaarschuwd in 2000. Je kunt dat niet holderdebolder doen, je kunt daarin niet improviseren. Dat zou heel veel problemen met zich meebrengen. En we zijn nu al zo dicht bij de verkiezingen waarvan we hebben gezegd dat we ze zouden doen op basis van een stabiele decreetgeving die ervoor zorgt dat er een kader is waarop iedereen zich kan beroepen.

Collega's, ook in Nederland wordt het studentenstemrecht niet in de kieswetgeving geregeld maar in de wetgeving op de gemeentelijke basisadministratie. Dat is het equivalent van onze gemeentelijke bevolkingsregisters. Het systeem in Nederland is in essentie hetzelfde als het onze. Artikel B.31 van de Nederlandse kieswet bepaalt: "De leden van de gemeenteraden worden gekozen door degenen die op de dag van de kandidaatstelling ingezetenen zijn van de gemeente en op de dag van de stemming de leeftijd van achttien jaar bereikt hebben."

De vraag, zowel bij ons als in Nederland, is dus: is de student ingezetene van de stad waar hij studeert of niet? Met andere woorden: of de student zich al dan niet domicilieert in de stad waar hij gaat studeren, bepaalt of zij of hij ook in die gemeente stemt.

De andere regelgeving inzake vooral studiebeurzen zorgt ervoor dat er in Nederland veel meer studenten zich daar domiciliëren. De Nederlandse studiebeurzen kunnen volledi ger zijn als je niet bij je ouders verblijft. In Nederland bestaat er een inschrijvingsplicht voor Nederlandse studenten. Iedere Nederlandse student heeft recht op een basisbeurs. Bij toekenning van de basisbeurs wordt een onderscheid gemaakt tussen studenten die thuiswonend of uitwonend zijn. Een student die uitwonend is, zal een hogere basisbeurs krijgen dan een thuiswonende student, simpelweg omdat men ervan uitgaat dat een uitwonende student kosten heeft die een thuiswonende student niet heeft.

Daarnaast bestaat er in sommige gevallen ook recht op een aanvullende beurs. Het recht op en de hoogte van de aanvullende beurs is afhankelijk van het inkomen van beide natuurlijke ouders. Wie naast de basisbeurs ook de aanvullende beurs aanvraagt, zal dus te maken krijgen met een inkomensonderzoek. Daaruit vloeit vervolgens een maandelijkse ouderbijdrage. De ouderbijdrage is het bedrag dat een ouder zelf zou kunnen bijdragen aan de kosten van de studie van dochter of zoon.

De wetgeving in Nederland is zo opgebouwd dat een student er alle baat bij heeft om zich te laten registreren in de studentenstad. Op die manier wordt hij een uitwonende en zullen zijn basisbeurs en zijn eventuele aanvullende beurs aanzienlijk hoger zijn. Of dit systeem meer uitgebalanceerd is dan het systeem bij ons, daarover wil en kan ik geen uitspraak doen. Wat ik wel weet, is dat er in Nederland vaak sprake is van 'domiciliefraude', met het oog op het verkrijgen van die hogere beurzen.

Mijnheer De Meulemeester, er zijn tal van andere mogelijkheden om de inspraak van studenten in het bestuur van hun stad te verzekeren. Zo is er in Leuven een schepen bevoegd voor studentenzaken. Deze schepen overlegt op geregelde tijd met studenten van de

hogescholen en de universiteit over aangelegenheden die hun aanbelangen. Bovendien kan iedere gemeente op basis van artikel 199 en 200 van het Gemeentedecreet formele inspraakorganen oprichten. De gemeenten zijn autonoom om dit op de meest aangepaste wijze zelf te organiseren.

Welke compensatiemechanismen bestaan er op dit moment? De aanwezigheid van studenten wordt in aanmerking genomen bij de verdeling van het Gemeentefonds. In het Gemeentefonds genieten immers alle gemeenten, ook de niet-steden die een zekere centrumfunctie hebben, een financieel voordeel. Dat gebeurt aan de hand van de maatstaven "actieve bevolking tewerkgesteld in de gemeente" en "aantal leerlingen en studenten dat onderwijs volgt op het grondgebied van de gemeente". Elk van beide parameters vertegenwoordigt 4 procent van de middelen van het Gemeentefonds. Dat is zeer aanzienlijk: 4 procent van de dotatie voor 2010, dat is 78.342.000 euro. Deze parameters meten de activiteitsgraad in een gemeente en de concentratie van personen die de gemeente 'bezoeken' om er te werken of een opleiding te volgen. Het is immers duidelijk dat dit aanvullende uitgaven met zich meebrengt. Ik heb begrepen dat het pleidooi van de burgemeester van Leuven er ook een was om te voorzien in bijkomende middelen. Dit is voor Leuven niet onaanzienlijk: Leuven krijgt aanvullend, op basis van die populatie van leerlingen en studenten, 5.996.583,72 euro. Dat is 15,71 procent. *(Opmerkingen)*

Collega's ik geef u alle bedragen. Voor Leuven is het procentueel veruit het hoogste. Voor Antwerpen gaat het om 8.244.663,68 euro. Dat is een laag percentage omdat Antwerpen uit de voorafname heel veel middelen heeft. Voor Brugge is het 2.892.125,24 euro; Gent 9.730.075,41 euro; Hasselt 2.206.819,80 euro; Kortrijk 2.288.373,08 euro.

Ik zal daarover niet onmiddellijk in overleg gaan met die twee burgemeesters. U zult hebben gelezen dat die centrumsteden bij elkaar zijn gekomen, dat ze het niet eens waren over die vraag en dat ze hebben gezegd dat ze daarover een werkgroep zullen oprichten, om de hele problematiek grondig te bekijken.

Ik heb met dit antwoord een aantal zaken meegegeven die ernstig in overweging moeten worden genomen. Het zijn zaken van legistieke, praktische, fiscale en andere aard. Het zijn ook vragen van betrokkenheid en participatie bij de stad of gemeente. Dat is in onze democratie een heel belangrijke premisse waarvan we, hopelijk, allemaal uitgaan. Dat is volgens mij de allerbelangrijkste vraag.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, na vandaag zal dit ideetje weer voor enkele jaren de koelkast ingaan, tot een of andere politicus, zoals de heer Verfaillie terecht stelde, op nieuwjaarsrecepties niet meer weet wat te vertellen en dan weer eens een mooi staaltje van aankondigingspolitiek gaat doen. Dat heeft de heer Tobback gedaan. Het is dan ook grappig om te zien hoe de meerderheidspartijen, en vooral sp.a waartoe de heer Tobback behoort, in Antwerpen tegen is en in Leuven voor. De partijen die het voorstellen, zitten dan nog niet eens op één lijn. De andere partijen die de meerderheid mee vorm zouden moeten geven, zijn er ook tegen.

Het spijtige van dit debat, dat door die aankondigingspolitiek wordt gecreëerd, is dat we aan de essentie voorbijgaan. Destijds was de enige echte vraag van de studenten niet om de stadskas van Leuven extra te vullen, en ook niet om als nieuw kiesvee in Leuven te worden opgevoerd om extra stemmen te leveren, maar het was om bij verkiezingen in juni, wanneer er examens zijn, te kunnen stemmen in de stad waar zij studeren. Zo moeten zij niet over en weer naar huis om te stemmen. Het was niet om voor de gemeenteraadsverkiezingen, zoals de heer Tobback nu zegt, in oktober 2012 te moeten stemmen in de gemeente waar ze studeren, neen, het was een terechte vraag van de studenten om tijdens de examens te kunnen stemmen op de plaats waar zij het meest verblijven.

Collega's, wij hebben hier vandaag weer een uur een debat gevoerd over pure aankondigingspolitiek, over zaken die bepaalde politici uit tijdverdrijf … *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

Mijnheer Verfaillie, ik heb dit op de agenda geplaatst om dit debat eindelijk eens ten gronde te voeren. Wij moeten het in deze commissie hebben over wat de studenten echt vragen en niet over wat bejaarde politici, die op nieuwjaarsrecepties niet meer weten wat te vertellen, de wereld in sturen. Dat is de reden waarom ik deze vraag stel, mijnheer Verfaillie. U was het er daarnet mee eens dat de heer Tobback een beetje kort door de bocht is gegaan door dat nog eens te lanceren, u vond dat ook aankondigingspolitiek. We zijn het dan toch over één zaak eens.

Ik gebruik de vraag die ik heb ingediend om het debat te openen en om de minister een concrete bijkomende vraag te stellen: minister, wenst u naar aanleiding van dit debat de echte vraag van de studenten te bekijken? Kunt u onderzoeken of de mogelijkheid bestaat dat de studenten tijdens examens in de studentenstad kunnen stemmen, zodat zij niet over en weer moeten gaan naar huis? Zolang wij in een land leven waar er stemplicht is en geen stemrecht, denk ik dat wij als politici moeten onderzoeken of er naast de volmacht een andere mogelijkheid bestaat. Collega's, ik wil in deze commissie ingaan op de echte vraag van de studenten. Ik wil niet langer ingaan op bepaalde politici die te pas en te onpas ideetjes lanceren.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. We zijn er ons ten volle van bewust dat het een heel complexe problematiek is met nog een hoop juridische, financiële en administratieve obstakels.

Ik heb deze vraag gesteld omdat ik het belangrijk vond om een antwoord te krijgen van de minister van Binnenlands Bestuur, om uw standpunt hierover te kennen. Het is een heel interessant debat dat we moeten voortzetten. Open Vld pleit al tien jaar voor meer inspraak voor studenten. De vraag leeft onder de studenten en komt om de zoveel tijd terug. Studenten willen graag meer inspraak in de steden waar ze studeren.

Het is opmerkelijk dat de burgemeesters van de twee grootste studentensteden, Gent en Leuven, hier gezamenlijk mee naar buiten zijn gekomen. Dat is niet zo onschuldig. De heer Verfaillie zegt dat het een reclamestunt is, dat ze het doen om nog een keer de pers te halen. We nemen daar natuurlijk nota van, maar in het teken van het voortschrijdend inzicht is het toch wel raar dat sp.a hier tien jaar tegen is geweest en nu plots twee van de kopstukken, twee burgemeesters laten weten voor te zijn. Waarschijnlijk doen ze dit om de studenten gunstig te stemmen. Ze worden bijgetreden door Hasselt, het 'koninkrijk Hasselt', waar sp.a ook aan de macht is. Ik vind het opmerkelijk dat ze hier plotseling mee naar buiten treden om het daarna weer te nuanceren.

Minister, wij vragen om deze aangelegenheid verder te bekijken en te onderzoeken. De vraag zal ongetwijfeld nog terugkomen. We zijn in elk geval benieuwd naar de resultaten van de werkgroep van burgemeesters van de centrumsteden. We hebben al vernomen dat ze niet overeenkomen, dat ze niet op dezelfde lijn zitten inzake het stemrecht van studenten in een studentenstad. We blijven de problematiek verder opvolgen. Ik meen te mogen zeggen dat het een item is dat zal blijven leven onder de studenten.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Voorzitter, daarnet heb ik gezegd dat ik me aan het onderwerp van de vraag zou houden en niet zou deelnemen aan de scheldpartij, aan het in zijn hemd zetten van de burgemeester van Leuven. Ik had het nog enigszins al lachend gezegd. Ondertussen is het aantal decibels omgekeerd evenredig aan het niveau van het debat. Het debat is echt een scheldpartij geworden.

Mijnheer Reekmans, wij hebben de gewoonte om in deze commissie op een serene manier te debatteren, alle leden van de commissie kunnen dat beamen. In onze partij is het nog steeds niet verboden om ideeën te hebben, in tegenstelling tot uw partij. U verwijt ons om aan aankondigingspolitiek te doen, maar u hebt dit punt hier zelf op de agenda geplaatst, niet ik of de heer Verfaillie. U hebt er een hetze van gemaakt. U hebt ervoor gezorgd dat we er meer dan een uur over praten.

Minister, u verwees naar het interview met de heer Tobback in de Campuskrant van 2000. Daarin staan een aantal uitgangspunten die ik ook in mijn betoog heb gebruikt. Het getuigt inderdaad van voortschrijdend inzicht bij de burgemeester van Leuven. Ik heb er ook voor gepleit om zeker niet overhaast te werk te gaan, maar om het debat te openen en te voeren.

Op de vraag van de heer De Meulemeester antwoordde u dat er andere mogelijkheden zijn tot overleg en inspraak. Zo kan het dat een schepen van studenten wordt aangesteld, maar daarbij is het niet alleen belangrijk dat er overlegmomenten zijn, maar ook dat je kunt bepalen met wie je overlegt. Die nuance wou ik nog aanbrengen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, ik heb nog twee losse bedenkingen en een dooddoener.

Wat gaan wij doen? We hebben in Koksijde een fantastische hotelschool. Daar zijn internen die ouder zijn dan 18 jaar. Zullen we hun ook stemrecht geven? En wat met iemand die meer in zijn stamcafé zit dan thuis? Geven we die ook stemrecht?

Ik eindig met de dooddoener: studenten moeten in de eerste plaats studeren.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, ik dank u voor het antwoord waaruit toch blijkt dat er bijzonder veel hindernissen zijn om ertoe te komen. De heer De Loor heeft trouwens in het begin van zijn betoog al meegegeven dat het niet haalbaar is voor 2012. Het idee is begraven tot na 2012, tot het nog eens opborrelt.

Vroeger ging het er effectief over dat studenten in de examenperiode niet graag over en weer gingen omdat ze in de blok zaten. Dat had niets te maken met de politieke participatie van de studentenpopulatie in de studentenstad. Ik vraag me trouwens af waar de vraag van de studenten zit om op een politieke manier, namelijk via gemeenteraadsverkiezingen, te participeren aan de stad. Als men iets wil doen voor de participatie van de studentenpopulatie in de studentenstad, waar ze effectief een groot deel van het jaar verblijven, zijn er andere mogelijkheden.

Indien de heer Tobback nog minister van Binnenlandse Zaken zou zijn geweest en iemand anders zou dit voorstel hebben gedaan, dan zou hij er wellicht niet zoveel woorden aan vuil gemaakt hebben als u, minister.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Voorzitter, u geeft op een bepaald ogenblik een interpretatie aan mijn woorden. Ik herhaal even wat ik heb gezegd: “Studenten zijn een zegen voor een stad en soms een kleine vloek.” U hebt zich vooral op dat laatste geworpen en ik vind dat u daarmee een beetje buiten uw rol trad.

Ik ben heel tevreden met het antwoord van de minister en vooral met het artikel in Campuskrant, waarin de burgemeester in het jaar 2000 blijkbaar dezelfde analyse heeft gemaakt als ik nu. Ook hij heeft het over de bevolkingspiramide die compleet scheefgetrokken zou worden bij een massale deelname van studenten aan de verkiezingen. Dat was het belangrijkste punt uit mijn betoog, want op die manier zou de gewone Leuvenaar nog minder inspraak hebben in het beleid.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw Brouwers, bedankt voor uw verduidelijking. Er is wel een verschil tussen mijn rol als voorzitter en als lid van een politieke partij. Het is absoluut ook mijn bedoeling om hier af en toe een mening te ventileren, als dat met uw goedkeuren mag.

Mevrouw Karin Brouwers: U mag uw mening hebben. Als u als partijlid sprak, heb ik daar geen probleem mee.

Mevrouw Annick De Ridder: Waarvoor dank, maar dat had ik daarnet ook al verduidelijkt.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik dank u voor uw verhelderend antwoord. Als Louis Tobback vandaag nog minister van Binnenlandse Zaken zou zijn en een eminent lid van deze commissie had het voorstel gelanceerd, dan zou hij gezegd hebben: “Dat is te zot om los te lopen, dat kan niet, we moeten dringend bekijken of bij die persoon nog alles mooi op een rijtje staat”. *(Rumoer)*

Ik denk dat de burgemeester van Leuven maar al te goed weet welke uitspraken hij deed toen hij nog minister van Binnenlandse Zaken was.

Laten we het hele debat herleiden tot de essentie: de burgemeester van Gent en de burgemeester van Leuven zijn op zoek naar meer geld. Ze willen aan uw centen zitten, minister. Dat is de hoofdzaak van het betoog van de collega uit Leuven: hij wil meer geld van Vlaanderen. Op welke manier hij het kan binnenhalen, is voor hem om het even. Hij gebruikt er nu eventjes de studenten voor, maar binnenkort zal het de tgv-lijn zijn die er jaren geleden gekomen is en daarna volgt nog wel een andere reden. Hij wil gewoon meer geld van u.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik wil u ook bedanken voor uw uitgebreid antwoord. Ik onthoud dat u heel wat praktische bezwaren ziet bij een eventuele invoering van het studentenstemrecht. Dezelfde praktische bezwaren zijn ook bij de vraagstellers aan bod gekomen. Ik onthoud dat het absoluut niet realiseerbaar is voor de komende gemeenteraadsverkiezingen van 2012.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, mijnheer Van Hauthem, had ik in de Kamer gezeten en was ik minister van Binnenlandse Zaken geweest, dan zou ik inderdaad misschien wat korter geantwoord hebben. Ik heb altijd begrepen dat er een andere debatstijl is hier en in de Kamer. In het Vlaams Parlement argumenteert men graag en dus heb ik geprobeerd om zo veel mogelijk argumenten op een rijtje te zetten. Het was mijns inziens ook nodig om de zaak eens vanuit alle oogpunten te bekijken. Er werd ook een vraag gesteld over Nederland en ik heb de moeite gedaan om dat ook eens te bekijken.

Ik zie een aantal fundamentele bezwaren, ik kom er niet op terug. Wettelijk is er in elk geval het aantal raadsleden, en het is evident dat dat een groot probleem zou zijn. Nu geldt het bevolkingsaantal, dat staat ook met zoveel woorden in het decreet.

Er is ook de tot nu toe onlosmakelijke band tussen actief en passief kiesrecht, waar ik drie grote problemen zie gelet op de discontinuïteit, het feit dat een student gedurende meerdere periodes niet in de stad is.

Mijnheer De Meulemeester, u stelt dat u dit debat wilt voortzetten. Dat is wat mij betreft uiteraard geen probleem, maar het zullen heel goede argumenten moeten zijn om mij van mening te doen veranderen, nog los van het feit dat dit geen onderdeel vormt van het regeerakkoord.

Mijnheer Reekmans, helemaal op het einde gooit u het over een andere boeg. U hebt een punt, maar de vraag van studenten om op afstand te kunnen meestemmen in hun

studentenstad wegens de blok- en examenperiodes, is natuurlijk niet het voorwerp van debat geweest. Het lijkt me een verstandige vraag, maar ik kan daar niet zomaar op antwoorden, we moeten dat technisch bekijken.

Als je het elektronisch doet, moet je zeker zijn dat je de kieslijsten van de thuisgemeente van de student kunt oproepen. Er zijn misschien ingewikkelde programma's nodig om in elke studentenstad de lijsten te kunnen oproepen van al die thuisgemeenten. Misschien kan dat wel met bepaalde sleutels. Als je het niet elektronisch doet, is er een schriftelijke procedure nodig.

Ik geef deze antwoorden nu voor de vuist weg, maar hoe dan ook moeten we ervoor zorgen dat het geheim van de stemming onder alle mogelijke omstandigheden bewaard blijft. Er kan onder bepaalde omstandigheden ook vanuit het buitenland worden gestemd, ik zie dus niet in waarom dit technisch niet zou kunnen. In elk geval is dit nu niet aan de orde, ik geef deze antwoorden voor de vuist weg. Het is een vraag van een heel andere orde die wel eens kan worden onderzocht.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, op het einde heb ik inderdaad de essentie aangehaald van de vraag van de studenten. Ik ben tevreden dat u akkoord gaat om dit eventueel technisch te bekijken. Ik begrijp dat u vandaag niet op deze vraag kunt antwoorden.

Collega's, door deze vraag wou ik dit terug naar de essentie brengen. De echte vraag van de studenten is dat ze tijdens de examens in hun studentenstad kunnen stemmen. Ik ben al tevreden met het feit dat dit hier vandaag aan bod is gekomen en dat de minister akkoord gaat om dit eens technisch te bekijken. Dat is al een stap vooruit. Hopelijk kunnen we hiermee een halt toeroepen aan alle politici die dit onderwerp al tien jaar gebruiken om in bepaalde periodes bepaald nieuws te creëren.

Mijnheer De Loor, meestal laat ik me er niet toe verleiden om op een persoon te reageren. *(Rumoer)*

U wou me daarnet lessen geven in sereniteit. Ik heb hier even de vriendelijkheid bekeken waarmee u met uw collega van CD&V, de heer Verfaillie, bent omgegaan. Als dat uw invulling is van het woord 'sereniteit', dan begrijp ik niet goed wat dat woord nog wil zeggen.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, het debat heeft aangetoond dat wij het kunnen voortzetten. Het antwoord van de minister stelt mij tevreden. Hij geeft een aantal zaken aan, onder meer de complexiteit van de problematiek waarover ook ik het had in mijn vraagstelling. Het is belangrijk dat wij verder kijken, wat ook de uitkomst moge zijn van de werkgroep van de burgemeesters van de centrumsteden. Die twee burgemeesters zijn daarmee naar buiten gekomen. Als je dat doet, moet het goed onderbouwd zijn. Dat was het dus niet. Dat wil ik hier namens mijn fractie zeggen: dat is een vorm van populisme. Als je met dergelijke zaken naar buiten komt, alleen maar om bepaalde mensen gunstig te stemmen; als je dossier bijlange niet goed onderbouwd is, en als je niet met argumenten kunt aantonen dat het wel zou kunnen, dan is het ondermaats om met zo'n belangrijk dossier op zo'n manier naar buiten komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het niet respecteren van de verplichting om minstens tien gemeenteraden per jaar te houden - 960 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, het Gemeentedecreet bevat de verplichting om minstens tien gemeenteraden per jaar te houden. In het begin van vorige week maakte een gemeenteraadslid van Kraainem zijn beklag over het feit dat de gemeenteraad er niet genoeg samenkwam. De meerderheid heeft de samenkomst van de gemeenteraad van januari afgeschaft. Blijkbaar werden daar ook vorig jaar een aantal bijeenkomsten van de gemeenteraad afgeschaft. Daardoor zouden er maar acht tot negen gemeenteraden georganiseerd zijn in 2010. Decretaal zijn de Vlaamse gemeenten verplicht om minstens tien gemeenteraden per jaar te organiseren. Dit moet een bescherming opleveren voor de minderheid, want anders kan de meerderheid doen wat ze wil. In het aangehaalde geval kunnen we duidelijk stellen dat de rechten van de minderheid geschaad kunnen zijn.

Minister, sinds wanneer bent u op de hoogte van dit probleem en wat hebt u in de tussentijd kunnen doen om het aan te pakken? Werd u hierover ingelicht door de gouverneur? Wat is uw standpunt met betrekking tot deze problematiek? Welke set van dwangmaatregelen kunt u nemen tegen gemeenten die de Vlaamse regelgeving manifest weigeren toe te passen?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw De Waele heeft de vraag al geformuleerd. Wij werden vorige week in de Rand gecontacteerd door oud-Kamer-collega Luk Van Biesen, maar vroeger ook door Jan Walraet van Wezembeek-Oppem. Het is in die faciliteitengemeenten de gewoonte om de begrotingen niet tijdig klaar te hebben en om vervolgens die gemeenteraden af te schaffen en dan te werken met voorlopige kredieten. Zij komen maar in maart of april tot een discussie over de begroting. Nu is dat opnieuw gebeurd. Men geraakt het in de gemeenteraad van Kraainem niet eens over een begroting. Er is daar ook een probleem met overstromingen door de sneeuwoverlast. Dat wordt dan uitgesteld. Ik heb dezelfde vraag als mevrouw De Waele. De oppositie bestaat vaak uit Vlaamse partijen. Dat is dikwijls communautair. Er spelen vaak ook andere, beheersmatige zaken mee. De heer Van Biesen zegt dat ook. Ik las in een commentaar dat het Gemeentedecreet niet in een sanctie voorziet. Wat kan de voogdij doen om de decretale verplichting om tien gemeenteraden per jaar te houden af te dwingen, zeker in de faciliteitengemeenten, waar dit wordt misbruikt tegen de Vlaamse oppositie?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Ik wil me aansluiten bij de vraagstellers. Als ik me niet vergis, was het toenmalig minister Tobback, vandaag zeer prominent aanwezig in de commissie, die de regel dat de gemeenteraad minstens tien maal bijeen moest komen in de toen nieuwe Gemeentewet gestoken heeft, precies omdat het in de Randgemeenten en specifiek in Linkebeek de spuigaten uit liep. Men kwam daar maar twee of drie keer per jaar bijeen, om het de Vlaamse minderheid onmogelijk te maken haar controlerende taak uit te oefenen.

In het Gemeentedecreet heeft men die bepaling opgenomen, maar er staat geen sanctie op. Als men regels invoert en men verbindt er geen sanctie aan als ze niet worden nageleefd, blijven ze dode letter. Daarvan is dit een voorbeeld. Blijkbaar gebruikt men het ontbreken van een sanctie de laatste tijd opnieuw om minder dan tien gemeenteraden per jaar te houden. Vooral in de Randgemeenten heeft dat kwalijke gevolgen, omdat het daar een wapen is tegen de Vlaamse oppositie.

Minister, ik heb bijkomend nog een vraag ter informatie. Er zullen nog wel gemeenten zijn in Vlaanderen waar men niet aan tien gemeenteraden per jaar komt. Heeft dat ook niet te maken met het feit dat men via het Gemeentedecreet een pak bevoegdheden van de gemeenteraad naar het college heeft gedelegeerd, zodat men in sommige gemeenten nu al klaagt dat de agenda van de gemeenteraad niet meer veel voorstelt? Ik zie dat in mijn gemeente ook. Gisteren was de gemeenteraad op een uur afgelopen, omdat er zo weinig punten op de agenda stonden.

De vraagstellers hebben effectief gelijk dat het er in de Randgemeenten op lijkt dat het feit dat er geen sanctie is, misbruikt wordt om de Vlaamse oppositie zo veel mogelijk buitenspel te zetten. Denkt u eraan om een sanctie in het Gemeentedecreet in te voeren en zo ja, welke?

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Mijn opmerking ligt in de lijn van die van de heer Van Hauthem. Er wordt hier terecht gevraagd naar het probleem dat werd gesignaleerd in Kraainem. Ik wil ook van de gelegenheid gebruikmaken om te vragen of er andere gemeenten in dat geval zijn. Uiteraard wordt dat geregistreerd, maar is dat ook raadpleegbaar? Kunnen we dat opvragen of moeten we daarvoor telkens een vraag in het parlement stellen? Ik trek dezelfde conclusie als andere collega's: hoe zit het met eventuele dwangmaatregelen om dit tegen te gaan? Er zijn verschillende redenen gegeven waarom het zich kan voordoen. Ik neem aan dat er dan ook aan verschillende dwangmaatregelen kan worden gedacht.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Het was inderdaad voormalig collega in de Kamer Luk Van Biesen die de problematiek aan de orde bracht. In Kraainem, en ik denk ook in de andere Randgemeenten rond Brussel, hebben we moeten vaststellen dat er niet altijd tien gemeenteraden worden gehouden. Dat kan gewoon niet. Het staat uiteindelijk in het Gemeentedecreet. Minister, welke maatregelen overweegt u om dergelijke praktijken tegen te gaan?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik ben al een hele tijd van het probleem op de hoogte. Dat was uw eerste vraag. En nee, ik ben niet ingelicht door de gouverneur. Het is een fenomeen dat zich al een tijd voordoet. Mijnheer Van Hauthem, de verplichting om minstens tien gemeenteraden per jaar te hebben is inderdaad al ingevoerd in 1994, in wat toen nog de nieuwe Gemeentewet heette, die dateert van 11 juli 1994.

De niet-naleving daarvan, collega's, kent niet recent een opstoot. Het fenomeen doet zich al een tijd voor. Ik ga u straks cijfers geven. Het beperkt zich niet tot de Vlaamse Rand. Ik ga in de parlementaire voorbereiding van de wet van 1994 eens nakijken of dat inderdaad het motief was van de heer Tobback destijds. Ik kan u in elk geval zeggen dat de problematiek breder is dan de Vlaamse Rand.

Ik heb hierover een schriftelijke vraag gekregen van mevrouw Helga Stevens, schriftelijke vraag nummer 24 van 7 oktober 2009. U kunt het antwoord nalezen, maar ik zal de cijfers geven. Zij heeft gevraagd hoeveel gemeenten niet voldoen aan deze verplichting. Naar aanleiding van deze vraag is een onderzoek gebeurd voor de periode 2004 tot 2008. Daaruit blijkt dat over die jaren heen gemiddeld 17 procent van de gemeenten niet voldoet aan het wettelijk vooropgesteld minimumaantal vergaderingen. Als voornaamste reden wordt het gebrek aan voldoende agendapunten opgegeven.

In het jaar 2004 was dat 15 procent, in 2005 12 procent, in 2006 25 procent, in 2007 5 procent en in 2008 10 procent. Met uitzondering van die 25 procent kun je een beetje spreken van een enigszins dalende trend. 2006 was een verkiezingsjaar, waarin er dus misschien om andere redenen minder gemeenteraden gehouden zijn.

Collega's, het spreekt voor zich, zoals ik al herhaaldelijk heb gezegd, en waarbij ik aanneem dat ik ook uw mening vertolk, dat ik een zeer groot voorstander ben van de gemeentelijke democratie. Dat betekent dat het spel van meerderheid en oppositie zich kan voltrekken, dat er een betrokkenheid kan zijn van de raadsleden. Het vaststellen van een minimumaantal zittingen, bij de wet van 11 juli 1994, had precies als doel die gemeentelijke democratie te versterken. Ik ben er voorstander van dat elke gemeente het minimumaantal zittingen naleeft.

Mijnheer Van Hauthem, u hebt er ook naar verwezen dat er een evolutie is waarbij steeds minder aangelegenheden in de gemeenteraad komen. Deze decreetgever heeft dat gewild. Bij de laatste decreten is er uitdrukkelijk gezegd dat enkel nog de hoofdzaken in de gemeenteraad komen. Ik ben, net als andere mensen hier, bij de gelukkigen of ongelukkigen en maak al sinds 1977 deel uit van een gemeenteraad. Er was een periode dat je tientallen punten had op de agenda van de gemeenteraad. Nu staan er nog vijf, zes, zeven, acht punten op. Leningen komen bijvoorbeeld nooit meer op de gemeenteraad, destijds altijd. Dat gaf weleens aanleiding tot een debat. Er zijn ook meer en meer autonome gemeentelijke bedrijven en er is veel meer geïntercommunaliseerd. Steeds meer beleidszaken gaan weg van de gemeenteraad.

Ik heb hiervoor al herhaaldelijk gewaarschuwd. We moeten ervoor zorgen dat er nog voldoende kwalitatieve mensen geïnteresseerd zijn om te zetelen in een gemeenteraad. Bij wijze van boutade zeg ik altijd: de begroting en de rekeningen goedkeuren en voor de rest de kermisreglementen, daarvoor ga je niet naar een gemeenteraad. Daarover moeten we nadenken. Ik heb er ook geen pasklare oplossing voor. Ik wijs op de evolutie. Wie al lang genoeg in de gemeenteraad zit, weet dat het een probleem is.

Ik ben er dus voorstander van, maar de vraag is hoe je dat aanpakt. De decreetgever wil in eerste instantie gemeentelijke verantwoordelijkheid en autonomie. Elke gemeente moet haar verantwoordelijkheid opnemen. Deze decretale bepaling wordt vrij massaal niet nageleefd, door gemiddeld 17 procent. Dat is geen accidentje, waarbij eens 2 procent van de gemeenten niet aan het aantal komt. Het aantal is vrij groot. Na de schriftelijke vraag van mevrouw Stevens heb ik een blik op die gemeenten gevraagd. Ik had het fingerspitzengefühl dat het wel eens met de schaalgrootte van gemeenten te maken kon hebben. Ik ben daar niet in bedrogen.

Ik geef u de cijfers voor 2008, naargelang het inwoneraantal van de gemeenten. In gemeenten met 5000 inwoners komt in 42,86 procent van de gevallen de gemeenteraad geen tien keer per jaar bijeen. In gemeenten die tussen 5000 en 15.000 inwoners hebben, bedraagt dat 11,76 procent. In de categorie boven de 15.000 is dat nog maar 5 procent.

Als ik kleinere gemeenten daarop aanspreek, dan zeggen zij dat ze niet voldoende agendapunten hebben en dat het hun veel te veel geld kost om die gemeenteraad bijeen te laten komen. Zij hebben een begroting van 1 miljoen euro of minder. Tien gemeenteraden per jaar vormen dan al een flinke hap uit het budget. Dit stemt me tot nadenken.

Ik zal daarover advies vragen aan de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST). De wetgever heeft daar geen sanctie op geplaatst. Indien men een sanctie zou invoeren, dan zou men al snel bij een financiële sanctie uitkomen. In ultieme gevallen zou men er een regeringscommissaris naartoe kunnen sturen om verplicht een gemeenteraad bijeen te roepen. We lopen dan wel het risico dat er enkel een punt van de oppositie op de agenda staat dat onmiddellijk wordt weggestemd. Ik heb hier geen pasklaar antwoord voor. De wetgever zal er destijds van uitgegaan zijn dat dit wel zou worden nageleefd.

Men heeft de mogelijkheid om met een derde van de raadsleden een gemeenteraad bij elkaar te roepen. In een aantal gemeenten lukt dat niet. De oppositie komt daar niet toe of men krijgt daarna een formalistische gemeenteraad waarbij die punten worden weggestemd of waarbij de meerderheid niet komt. In zes faciliteitengemeenten is het evident zo dat die Vlaamse oppositie daar niet eens toe komt. Ze kan die raad niet bijeenroepen. Het is dan ook niet zo

gemakkelijk om daar een eenduidig antwoord op te geven. Ik weet niet of een financiële sanctie moet worden overwogen.

Ik zal vragen om daarover een advies te geven. Ik zal ook nagaan hoe dat in het buitenland zit. Daarnaast zal ik navragen of het wenselijk of nodig is om daar enige differentiatie in te brengen. Ik zie dat heel wat gemeenten wel aan acht gemeenteraden komen, ook de kleinere gemeenten. Ik spreek me niet uit in de ene of de andere richting maar ik stel wel vast dat meer dan 40 procent van de gemeenten er niet in slaagt om tien gemeenteraden te houden.

Dat brengt ons bij het debat over de schaalgrootte van de gemeenten en de fusies en de draagkracht. Het is duidelijk dat die recht evenredig zijn met elkaar. Als meer dan 40 procent van de gemeenten met minder dan 5000 inwoners het gewenste aantal gemeenteraden niet haalt, dan is dat al een groot deel van de verklaring.

Ik zal vragen of het zinvol is om aan differentiatie te werken. In Gent zijn er twee gemeenteraden per maand. Daar rijst het probleem dus niet. In de meeste middelgrote steden is het probleem ook niet aan de orde. Er is wel een specifiek probleem in de faciliteitengemeenten en ruimer dan dat ook in een aantal andere gemeenten.

Ik zal ook nagaan of het zin heeft een sanctie in te voeren en zo, welke sanctie. Het moet een sanctie zijn die efficiënt en hanteerbaar is. Het is niet de bedoeling om met een kanon te schieten op een mug. Ik heb het ultieme wapen van een regeringscommissaris, maar gelet op de cijfers die ik net heb gegeven, zal wellicht niemand ervoor pleiten om dat op die manier aan te pakken. Dat zou totaal verkeerd zijn. Kwaadwilligheid is natuurlijk een andere zaak. Dan kan ultiem wel een sanctie worden gehanteerd.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik ben tevreden dat u een advies gaat vragen aan VLABEST over wat u kunt doen en wat een mogelijk sanctie is. U geeft eerlijk toe dat u het niet weet, maar ik ben wel verwonderd dat u zegt dat u als minister niet weet hoe u daartegen kunt optreden. Ik verneem dat u een antwoord op een schriftelijke vraag hebt gegeven waar heel frappante cijfers in staan. Als u vaststelt dat gemeenten zich manifest niet houden aan de reglementering, dan moet dat voorbijgaan aan de autonomie van de gemeenten en moet u gepast optreden. Er zijn geen redenen om zich niet te houden aan de Vlaamse regelgeving.

De regelgeving wordt niet altijd gevolgd in de gemeenteraden. Welke dwangmaatregelen kunt u nemen tegen gemeenten die de Vlaamse regelgeving manifest weigeren toe te passen? U weet ongetwijfeld dat er veel vragen binnenkomen naar aanleiding van het verkeerd gebruik van vlaggen, en van het niet toepassen van het hersteldecreet over wat er gebeurt met mensen die van partij veranderen. Ik hoop heel binnenkort uw antwoord te krijgen over het advies van VLABEST en hoe u verder stappen zult ondernemen om de Vlaamse regelgeving afdwingbaar te maken.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: We kunnen de magere agenda's van de gemeenteraden in vraag stellen, maar de agenda's van de plenaire vergaderingen hier zijn ook soms mager qua inhoud. Het is door de vraagstelling dat die agenda's worden gestoffeerd. Hetzelfde kan in een gemeenteraad. Ook daar kunnen voortdurend actuele vragen worden gesteld. Die geven dan inhoud aan de gemeenteraad. Idem voor de provincieraden.

De voorzitter: Minister, misschien kunt u het advies dat u van VLABEST zult ontvangen, aan de commissie bezorgen, zodat alle leden inzage krijgen.

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal het advies bezorgen. Ik vraag dat advies omdat ik geen pasklaar antwoord heb. Is dat een schande? Ik stel vast dat de wet in 1994 niet in een sanctie heeft voorzien, het decreet evenmin. De vraag is welke sanctie. Ik heb een sanctie, ik heb ze meegedeeld, maar u hebt dat blijkbaar niet gehoord. De sanctie is een regeringscommissaris. Ik vind dat disproportioneel voor het grootste deel van die gevallen. Je kunt nadenken over

een financiële sanctie, maar dat is heel vergaand. Ik ga uit van de verantwoordelijkheid van de gemeentebesturen.

Ik zal dit nog eens opnemen in de nieuwsbrief – daarvoor moet ik geen omzendbrieven sturen – in de hoop dat de meeste gemeenten daaraan gevolg geven, maar tussen de regeringscommissaris en het decreet dat niet in een sanctie voorziet, is het de vraag wat we doen. Nemen we dit op in de berekening van de volgende jaren voor het Gemeentefonds? Gebruiken we een factor x om dat in mindering te brengen? Het kan allemaal. Jullie zijn allemaal vertrouwd met de decreetgeving en met de gemeentelijke praktijk. Het is toch niet zo evident om dat op die of die manier te doen.

Ik heb geen suggesties gehoord, en dat verwijt ik ook niemand. Ik sta open voor alle suggesties. Het is niet zo eenvoudig om dat in te voeren. Je kunt aan de mogelijkheid denken voor een raadslid om de raad bijeen te roepen, maar dan komen we in een formalisme terecht. We kennen allemaal de gemeenteraden die op vraag van de oppositie worden bijeengeroepen: men komt niet af, er is geen meerderheid, enzovoort. Ik moet, net als jullie, een beetje nadenken. Ik hoop dat daar ideeën uitkomen. Ik hoop dat VLABEST geïnspireerd is en ik wil ook kijken over het muurtje, naar hoe men in andere landen wel of niet bepaalde regels oplegt. Ik vermoed dat het in Franse, landelijke gemeenten niet het geval is.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik vermoed dat u het met mij eens bent, dat als er een Vlaamse regelgeving is, we moeten proberen die te laten naleven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de verschillende personeelsstatuten van personeelsleden van OCMW's en gemeenten
- 848 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, de Vlaamse Regering keurde op 12 november 2010 het besluit houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie en het mandaatstelsel van het personeel van de OCMW's, en houdende de minimale voorwaarden voor sommige aspecten van de rechtspositieregeling van bepaalde personeelsgroepen van de OCMW's goed.

In de Kempen is er een organisatie die de OCMW-voorzitters en -secretarissen verenigt, en overleg pleegt over allerlei onderwerpen waarmee ze in hun beleid en dagelijkse activiteiten te maken krijgen. Ze hebben ook dit besluit van de Vlaamse Regering besproken en mij gevraagd hoe het komt dat de Vlaamse Regering een dergelijk besluit goedkeurt. In de OCMW's hebben we daar ernstige vragen over omdat het de positie tussen gemeente en OCMW niet vergemakkelijkt, terwijl verschillende decreten vragen om een betere samenwerking tussen de OCMW's en de gemeentebesturen tot stand te brengen. We staan daar volledig achter en willen daar werk van maken, maar als de tewerkstelling van sommige personeelsleden tot grote verschillen leidt, dan wordt het moeilijk om de discussie inhoudelijk te voeren wie de beste werkgever is om bepaalde initiatieven te nemen.

Enkele voorbeelden: een poetsvrouw in de kinderopvang wordt anders behandeld dan een poetsvrouw in de administratie van het OCMW, een administratief medewerker voor de diensten gezinszorg krijgt een andere behandeling dan een administratief medewerker in de algemene sociale dienst.

Een knelpunt dat leidt tot minder aangename discussies, is de tewerkstelling in de buitenschoolse kinderopvang. Medewerkers van de gemeentelijke buitenschoolse kinderopvang vallen onder een totaal andere regeling dan medewerkers van buitenschoolse kinderopvang georganiseerd door een OCMW. Eigenlijk hebben heel wat OCMW's in het verleden de keuze gemaakt om de kinderopvang in te richten. Nu stellen we vast dat personeel in de gemeentelijke kinderopvang voordelen krijgen die de OCMW's niet hebben. Dat is moeilijk uit te leggen aan het personeel en het legt de discussie op tafel of het niet beter is dat het gemeentebestuur de kinderopvang inricht, waar vroeger in overleg tussen gemeentebesturen en OCMW's werd gekozen voor een initiatief van het OCMW, omdat het dichter staat bij de materie waar het om gaat.

Minister, hoe komt de Vlaamse Regering tot deze beslissing? Hoe staat u tegenover deze verschillen, waarvan de OCMW's zeggen dat ze die niet begrijpen? Hoe verklaart u dat? Hoe staat u ertegenover? Als minister hecht u veel belang aan een goede samenwerking tussen OCMW's en gemeentebesturen. Hoe gaat u in de toekomst omgaan met die verschillen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik sluit me graag aan bij deze vraag. Ik wil het meer specifiek hebben over de verschillende benadering tussen het personeel binnen het OCMW zelf, los van het feit dat een OCMW soms al een verschillende benadering heeft dan een gemeente. Zo kan het zijn in grotere OCMW's, dat er een locatie is waar de algemene administratieve diensten zitten, en een locatie in een rustoord, waar de dienst gezinszorg zit, waar ook maatschappelijk werkers zitten. Die hebben een andere benadering in het kader van de rechtspositieregeling omdat ze vallen onder de regeling van de thuiszorgdiensten. Soms zaten die maatschappelijk werkers vroeger in eenzelfde gebouw. Er zijn tal van voorbeelden. Idem dito voor de administratieve medewerkers die in het hoofdgebouw zitten of in een dienst van een rustoord. Het gaat om mensen die eenzelfde taak vervullen en een aantal jaren in de ene dienst zaten en daarna in een andere dienst. Ze hebben een verschillende benadering in hun bezoldiging en verlofregeling. De laatste rechtspositieregeling heeft nog een aantal bijkomende problemen veroorzaakt. Ik kijk met veel belangstelling uit naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik wil eerst en vooral opmerken dat het 'gewone' OCMW-personeel dat is tewerkgesteld in graden die ook bij de gemeente bestaan, onder het rechtspositiebesluit voor de gemeentelijke en provinciale personeelsleden van 7 december 2007 valt. De rechtspositieregeling voor het 'specifieke' OCMW-personeel van 12 november 2010 bevestigt uitdrukkelijk de uitgangspunten van de gemeentelijke rechtspositieregeling. Het gemeenschappelijke administratieve raamkader vergemakkelijkt in de toekomst ongetwijfeld de externe mobiliteit tussen gemeente en OCMW. Dat is het uitgangspunt geweest.

Een belangrijk uitgangspunt van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) bij de totstandkoming van de rechtspositieregeling OCMW ging over de beheersing van de exploitatiekosten van de openbare zorgvoorzieningen. Dat was de kreet vanuit alle steden en gemeenten. Die exploitatiekosten zijn beduidend hoger dan bij de private zorgvoorzieningen, zowel private vzw's als commerciële instellingen. Als we ook in de toekomst een kwaliteitsvolle publieke dienstverlening in de zorgsector willen behouden, dan moeten we daar iets aan doen.

Binnen de exploitatiekosten van de OCMW's vormen de personeelskosten veruit de zwaarste uitgavenpost. In de sector van de openbare rusthuizen vertegenwoordigen de personeelskosten bijna 75 procent van de totale werkingskosten van de instellingen. De personeelskosten vormen dus een belangrijke factor in de totale kostenstructuur van het OCMW en de toename van de gemeentelijke dotatie aan het OCMW. Op basis van de

gegevens in de budgetten over het boekjaar 2009 blijkt dat de gemiddelde stijging van de gemeentelijke dotatie aan het OCMW meer dan 4 procent bedroeg.

De hogere personeelsgerelateerde exploitatiekosten zijn deels het gevolg van het inzetten van een groter aantal personeelsleden ter compensatie van een geringere personeels-beschikbaarheid. Daar zit het probleem. Het is overduidelijk dat het geheel van verloven en afwezigheden daarin een belangrijke rol speelt. Door meer vrije dagen toe te kennen aan personeelsleden in een continudienst, hebben OCMW's dus meer personeel nodig om de continuïteit van de zorg te kunnen verzekeren. De hoge personeelskosten in de openbare zorgvoorzieningen vormen vandaag een bedreiging voor het behoud ervan en voor de uitbreiding die nodig is om aan toekomstige behoeften tegemoet te komen. We zien om ons heen dat een aantal OCMW's denken aan afstoting, pps-constructies en dergelijke meer om aan die last te ontsnappen.

Samen met de VVSG meent de Vlaamse Regering daarom dat om het aantal feestdagen en vakantiedagen te bepalen van het specifieke OCMW-personeel, niet moet worden gekeken naar de gemeentelijke rechtspositieregeling, maar wel naar wat gebruikelijk is in de concurrentiële omgeving op de private zorgmarkt. Vandaar de keuze voor 26 vakantiedagen in plaats van tussen 30 en 35 in de gemeentelijke rechtspositieregeling, en 11 feestdagen in plaats van 14 in de gemeentelijke rechtspositieregeling. Uiteraard blijven de personeelsleden in de continudiensten ook de voordelen van het federale zorgakkoord hebben. Dat betekent dat er respectievelijk 12, 24 en 36 dagen arbeidsduurvermindering zijn voor een voltijds equivalent bij het bereiken van de leeftijdsgrens van respectievelijk 45 jaar, 50 jaar en 55 jaar.

De gemeenten hebben dus gezegd dat de combinatie van dat federale compensatiestelsel dat zeer groot is, namelijk 12, 24 en 36 dagen boven op de grote verlofregeling met rechtspositieregeling gemeentepersoneel, ertoe leidt dat zij enorm veel mensen moeten aanwerven en enorm veel vervangers moeten hebben om hun instellingen draaiende te houden. Dat maakt hun personeelskosten veel hoger. In dat systeem is gekozen voor een afstemming op de concurrentie en is het aantal vakantiedagen gelijkgeschakeld met wat in de privésector bestaat, maar hebben de mensen in de OCMW-zorgsector uiteraard het grote aantal bijkomende compensatiedagen van de federale zorgakkoorden. Ze hebben dus nog een regeling die absoluut verantwoord is.

Anderzijds hebben we vastgesteld dat bij de aanvang van de loopbaan het inkomen van een verzorgende C1 uit de private sector iets hoger lag dan in de openbare sector. Het besluit rechtspositieregeling OCMW bepaalt daarom dat voortaan een verzorgende C1 reeds na vier jaar in plaats van voorheen na negen jaar in de hogere salarisschaal C2 komt. Ook daar hebben we gezegd dat er een gelijkschakeling moet komen. Die mensen verdienden minder, moesten negen jaar werken voor ze in een hogere schaal terechtkwamen. We hebben ervoor gezorgd dat ze op dat vlak gelijkgeschakeld werden met de private sector.

Die operatie heeft betrekking op ongeveer 1300 verzorgenden en sluit volledig aan bij de doelstelling om de rechtspositieregeling voor het specifieke OCMW-personeel zo veel mogelijk af te stemmen op die van de private sector.

Samengevat gaat het dus niet zozeer om een onderscheid tussen het gemeente- en het OCMW-personeel, maar wel om een differentiatie tussen het 'gewone' en het 'specifieke' OCMW-personeel. Die differentiatie heeft een wettelijke basis, vroeger in artikel 42 van de OCMW-wet en thans in artikel 104 van het OCMW-decreet dat in de vorige regeerperiode is goedgekeurd.

Ik wijs erop dat het besluit van 12 november 2010 tot stand is gekomen na onderhandeling in het comité C1. De verschillen in rechtspositieregeling en meer bepaald ook betreffende het aantal dagen jaarlijkse vakantie en het aantal feestdagen, beantwoordt aan de beleidsuitgangspunten van zowel de Vlaamse overheid als van de vertegenwoordigers van de

lokale werkgevers, namelijk de VVSG. Het is mijn overtuiging dat de keuzes die in het besluit gemaakt zijn, in het belang zijn van de OCMW's en van de openbare zorgsector.

Ik wil ook benadrukken dat er een zeer ruime overgangsregeling is die tot gevolg heeft dat geen enkel personeelslid dat in dienst was op 31 december 2010, nadelen ondervindt van de regeling. Iedereen die al in dienst was in het OCMW, voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze nieuwe rechtspositieregeling, blijft genieten van een zeer ruime vakantieregeling, namelijk die van de gemeenten gecombineerd met de bijkomende federale verlofregeling. Voor de mensen die nieuw in dienst komen in de private zorgsector, geldt de nieuwe regeling.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik stel vast dat u zeer goed weet waarom deze beslissing is genomen en dat gebeurde zeer sterk in overleg met de VVSG. Ik zal deze informatie zeker en vast aan de verschillende OCMW-voorzitters doorgeven zodat ze een zicht hebben op hoe het besluit tot stand is gekomen en welke argumenten vooral hebben gespeeld om tot deze beslissing te komen.

De voorbeelden die zij hebben gegeven, gaan over poetspersoneel en administratief personeel. Ik stel me de vraag of ze ook vallen onder de regeling van het federaal zorgakkoord dat van toepassing is op het verzorgend personeel. Dat is me niet duidelijk. U zegt dat er een zeer goede compensatieregeling is via de federale overheid. Zijn dat ook de beroepscategorieën die daaronder vallen? Het is me wel duidelijk dat het van toepassing is op het verzorgend personeel.

Is er een opvolging van wat dit teweegbrengt op het terrein? Vooral de OCMW-voorzitters kaarten nu aan dat er bepaalde discussies worden gevoerd die eigenlijk veraf staan van het probleem dat u hier stelt. U hebt heel duidelijk gezegd dat er een personeelstekort is. Als er veel verlofdagen toegekend worden, zitten we toch wel met een aantal knelpunten. Dat heeft heel sterk gespeeld in deze regeling. De OCMW's ervaren, specifiek met betrekking tot de kinderopvang, dat de discussie wordt gevoerd over wie nu het best inrichter is. Dat is natuurlijk een heel andere discussie dan die over het prijskaartje voor het OCMW indien bepaalde instellingen georganiseerd worden en een bepaald zorgaanbod aangeboden wordt.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, ik dank u op mijn beurt voor het antwoord.

De VVSG was daarin zeer sterk vragende partij, om de redenen die u hebt aangehaald. De oorzaak van het probleem zit hem in het feit dat je als openbare dienst geconfronteerd wordt met het statuut van het statutaire personeel, wat een stevig kostenplaatje is voor een inrichtende macht. De verloning is ook merkelijk anders dan in de private sector. Die is misschien iets lager. Aan de andere kant hebben ze veel meer verlof dan in de private sector. Die elementen hebben ertoe geleid dat de VVSG vragende partij was om een aantal diensten, voornamelijk de thuiszorgdiensten, te kunnen beschermen.

U spreekt over de federale maatregelen en de verlofregeling die daar geldt, maar dat is dan uitsluitend voor het personeel dat werkt in een rust- en verzorgingstehuis. Die poetsvrouwen, administratieven en zo meer kunnen er wel aanspraak op maken. De mensen die in de thuiszorgdiensten werken, kunnen er geen aanspraak op maken. Daar telt de federale maatregel niet. Die mensen worden nu dus eigenlijk allemaal gestraft. Een poetsvrouw die in het administratieve hoofdgebouw werkt, heeft dus een betere verlofregeling en betere arbeidssituaties dan een poetsvrouw die in een thuiszorgdienst werkt. Hetzelfde geldt voor maatschappelijk werkers en administratieven. Dat is de discriminatie die vandaag bestaat.

Ik begrijp de bekommernis van de VVSG, maar men wentelt dat nu af op een zeer beperkte groep, terwijl het essentieel over een heel andere problematiek gaat, namelijk het statuut van het openbaar personeel. Men heeft veel meer verlofdagen dan in de private sector, de

statutaire personeelsleden moeten in continue diensten sowieso vervangen worden als je geconfronteerd wordt met thuiszorgsituaties, wat dubbele verloning tot gevolg heeft. Dat maakt dat het kostenplaatje voor die diensten extra zwaar weegt. Dat wordt dan verhaald op een zeer beperkte groep. Ik vind dat dat echt niet kan.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik wijs erop dat het akkoord tot stand is gekomen in het onderhandelingscomité C1. Dat is dus op vraag van de OCMW's en de VVSG, die stelden dat de zorgsector voor hen onbetaalbaar werd, vergeleken met de privésector. De oorzaak ligt in het feit dat het gemeentelijke statuut gold voor het aantal vakantiedagen en het aantal wettelijke feestdagen, en dat daar voor de mensen in de zorgsector per jaar nog eens 12 dagen bovenop komen vanaf 45 jaar, 24 dagen vanaf 50 jaar, 36 dagen vanaf 55 jaar. Dat betekent dat die kost enorm hoog wordt. Er is dus ter bescherming van de sector een akkoord gesloten, omdat men vaststelde dat de situatie niet meer houdbaar was.

Als in een gemeentelijke administratie iemand een bijkomende vakantiedag heeft, wordt die in de regel niet vervangen. Er is geen continue dienst. In de zorgsector kun je niet anders. En dus stelde men dat men niet meer concurrentieel was. Hun zorgen werden onbetaalbaar. Ik heb u de cijfers gegeven. In het bijbehorende verslag kunt u alle categorieën vinden die daar al dan niet onder vallen. Ik kan u alleen maar naar dat verslag verwijzen.

Was die rechtspositieregeling er niet gekomen, dan zou je de volgende jaren een leegloop in de zorgsector hebben meegemaakt via de OCMW's. De zaak is gewoon niet betaalbaar. De afwezigheid van een gemeentelijk administratief personeelslid wordt in de regel opgevangen zonder vervangingen. Hier moet je die persoon vervangen. Die zorgen moeten gegeven worden, dag en nacht, ook in het weekend en op feestdagen.

Ik kan me nu niet uitspreken over bepaalde anomalieën die er zouden zijn, maar die mensen die hun vakantiedagen uit de privésector aangevuld krijgen met deze regeling, hebben toch wel een vrij goede relatie werk-vrije tijd.

Er is misschien hier en daar een anomalie bij de kinderopvang. Ik weet dat er een verschil is tussen gemeentelijk en OCMW. De vraag is dan hoe lang de gemeenten met hun kinderopvang in dat stelsel gaan blijven, waar ze ook met die continudiensten zitten en dezelfde problemen en kostprijselementen hebben. Ik kan geen burgemeester of schepen ontmoeten of die doet zijn beklag over de grote financiële problemen in elke gemeente. Dat gaat over zwaar oplopende kosten. Hier is er een akkoord gesloten, op vraag van de VVSG, om die kosten beheersbaar te houden en vergelijkbaar te maken met de privésector.

Ik herhaal dat het niets afdoet van de rechten van wie in dienst was. Het gebeurt voor de nieuw intredenden.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, bent u bereid om die anomalieën toch eens te bekijken?

Minister Geert Bourgeois: De VVSG kent die problemen. Zij zijn de onderhandelaar in de hele zaak.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de mogelijke aansluiting van Waalse lokale besturen bij de in Vlaanderen uitgewerkte tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden
- 972 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, dit was vorige week een vrij hot item in diverse media. Iedereen kent de problematiek rond de pensioenen van de vele contractuele personeelsleden in de lokale besturen. Mensen die vaak hetzelfde werk doen als statutaire personeelsleden, ontvangen op het einde van hun loopbaan uiteindelijk een pensioen dat gevoelig lager ligt dan dat van de statutairen.

Om aan die situatie een begin van oplossing te bieden, hebben de gemeenten, samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), een initiatief genomen. Aldus bereikten de werkgevers- en werknemersorganisaties in het Vlaamse comité C1 in december 2009 een akkoord over de ontwikkeling van een tweede pensioenpijler voor de contractanten in de Vlaamse lokale besturen. Het akkoord werd door de Vlaamse Regering op 10 december 2009 bekrachtigd. Er werd met het akkoord uitvoering gegeven aan het sectoraal akkoord 2008-2013.

Inmiddels hebben de VVSG en de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten (RSZPPO) een initiatief genomen om op Vlaams niveau werk te maken van de uitbouw van die tweede pensioenpijler. Bij dat initiatief hebben zich reeds meer dan 400 lokale besturen aangesloten.

Het initiatief dat in Vlaanderen werd opgestart heeft – zoals uit recente berichten blijkt – ook de interesse van sommige Waalse lokale besturen opgewekt. Die zouden besloten hebben zich te informeren over de mogelijkheden om zich ook aan te sluiten bij de Vlaamse regeling rond de tweede pensioenpijler. Blijkbaar zouden zij daartoe geïnspireerd worden door het feit dat de Waalse overheidsvakbonden de mening toegedaan zijn dat de middelen die de Waalse lokale besturen zouden kunnen vrijmaken voor een aanvullende pensioenregeling in eerste instantie moeten worden besteed aan het in vast dienstverband benoemen van de contractuelen.

Er is een artikel over verschenen in De Tijd en in andere kranten. Het werd ook bevestigd door de heer Mark Suykens, de directeur van de VVSG. Hij stelt dat de Waalse vakbonden een tweede pensioenpijler in Wallonië tegenhouden.

Bovendien zouden er blijkbaar geen juridische bezwaren bestaan tegen de aansluiting van Waalse lokale besturen bij het Vlaamse systeem. Minister, bent u op de hoogte van de wens van bepaalde Waalse lokale besturen om zich aan te sluiten bij de Vlaamse regeling? Hoe staat u tegenover deze mogelijkheid? Hebt u ter zake reeds een standpunt ingenomen? Zo ja, wat is dat standpunt? Hebt u al laten onderzoeken of een dergelijke aansluiting juridisch kan? Men zegt me wel dat dit het geval is, maar is dat ook zo?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, geachte leden, binnen het Vlaamse Comité C kwam, zoals u weet, op 9 december 2009 een protocol tot stand over de tweede pensioenpijler voor contractuelen tussen de VVSG en de drie representatieve vakbonden. We hebben er toen een paar maal over gedebatteerd, zowel in de plenaire vergadering als in de commissie. Het protocol creëert een kader voor de toezeggingen op het niveau van de Vlaamse lokale besturen. De besturen voeren een pensioenreglement in vanaf 1 januari 2010. De pensioentoelage betreft minstens 1 procent werkgeversbijdrage op het pensioengerechtigde

jaarloon. De besturen kunnen beslissen om al dan niet een inhaaltoelage voor de reeds geheel of gedeeltelijk gepresteerde diensttijd te storten.

Het Vlaamse protocol bindt in geen geval de Waalse lokale besturen. De wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen sluit echter niet uit dat ook de Waalse lokale besturen zelf een kaderreglement maken voor hun contractuele personeelsleden. Dat is voor het Waalse Gewest tot op heden niet gelukt, omdat de Waalse vakbonden veeleer focussen op het statutair maken van de contractuelen dan op de ontwikkeling van de tweede pensioenpijler.

Het is de Waalse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur, de heer Paul Furlan, die een standpunt moet innemen als thans individuele Waalse gemeenten, onder de Vlaamse voorwaarden en zonder Waals kaderreglement, een beroep willen doen op de overeenkomst die de RSZPPO heeft afgesloten met Dexia Insurance Belgium en Ethias. Die eventuele toetreding heeft alleszins wat mij betreft geen enkel gevolg voor de Vlaamse lokale besturen. De Vlaamse Regering is daar geen betrokken partij in. Ik zie niet in dat ik me daartegen zou verzetten. Als er echter een Waalse regeling tot stand komt, dan zal dat met een apart protocol moeten zijn. Als gemeenten zich daar individueel bij willen aansluiten, moet de toezichthoudende overheid bepalen of die beslissing al dan niet kan. Ik hoop dat dit gebeurt.

Mijnheer Verfaillie, u hebt onder meer verwezen naar een commentaarstuk in De Tijd. Dit heeft een aantal mensen ertoe aangezet beschouwingen te maken bij de dynamiek die kan ontstaan als deelstaten zelf bevoegdheden hebben. Zo is door een verlaging van de successie- en registratierechten in Vlaanderen op een bepaald ogenblik een dynamiek ontstaan waardoor de andere deelstaten zijn gevolgd. Vlaanderen heeft een initiatief genomen, terwijl de federale overheid stilzat. Een aantal leden hebben me zelfs gezegd dat er niets mocht gebeuren, aangezien de wet betreffende de aanvullende pensioenen niet in uitvoering was. Wij vonden echter dat we ermee moesten doorgaan. De VVSG had gelijk wat het sluiten van dit akkoord betreft. Aangezien de federale wetgever niets deed, hebben de Vlaamse gemeenten dat initiatief genomen. Misschien kan dat ook de nodige dynamiek in Wallonië op gang brengen. Er rijst echter verzet van de Waalse vakbonden. Als Waalse gemeenteraden de beslissing nemen dat hun gemeente daarbij wil aansluiten, zie ik geen enkel bezwaar wat ons betreft.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, ik dank u voor uw heldere en verduidelijkende antwoord. Het klopt dat, indien ze ook effectief een bijdrage betalen, de financiële gevolgen voor de Vlaamse lokale besturen beperkt zijn. Dit blijkt wel onderhevig te zijn aan het administratief toezicht van de Waalse Regering. Dat wordt uitgeoefend door de Waalse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur. Hoe heet hij?

Minister Geert Bourgeois: Furlan.

De heer Jan Verfaillie: Minister Furlan. Daaraan zien we hoe sterk we nog bezig zijn met onze zuiderburen. Ik weet zelfs niet tot welke partij of strekking hij behoort. Misschien moet deze commissie eens contact zoeken met onze buren ten zuiden van de taalgrens, zodat we tenminste weten waarmee zij bezig zijn. Misschien kunnen we wat informatie uitwisselen. Dat kan misschien versterkend werken voor de toekomst. Het kan misschien een uitnodiging zijn voor deze commissie. We kennen dat immers allemaal niet meer.

Ze kunnen dus toetreden, indien het administratief toezicht dat daadwerkelijk toelaat. Het enige dat ik wil vermijden, is dat Wallonië dat opnieuw op de lange baan schuift en dan, als Vlaanderen al veel verder staat, plots honderden miljoenen euro's op tafel legt voor een basisfinanciering van die tweede pensioenpijler voor de Waalse gemeenten, terwijl de Vlaamse gemeenten al zelf het initiatief hebben genomen en dat zelf financieren, zonder de steun van de Vlaamse Regering. Ik heb er geen kritiek op dat dit zo gebeurt, maar ik heb een

voorgevoel over de manier waarop men in Wallonië te gepasten tijde de problemen opnieuw zal oplossen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■